

J A A R V E R S L A G

] Werkingsverslag 2007 [
] Werkingsplan 2008 [

Raas Van Gaverestraat 67A • B-9000 Gent
Tel. +32(0)9/232 47 35 • Fax +32(0)9/232 47 50
info@vbjk.be • www.vbjk.be

INHOUD

WERKINGSVERSLAG 2007

VOORWOORD	7
ORGANISATIESTRUCTUUR	9
1. OVERZICHT VAN DE VERKOOP EN VERSPREIDING VAN DE TRAININGSMATERIALEN	11
Verkoop video's /dvd's	11
Verkoop boeken en trainingsmaterialen	12
Het documentatiecentrum	14
Website VBJK	15
2. ADVIESVERLENING	17
Taskforce geïntegreerd competentiebeleid voor de kinderopvang	17
Platvorm vernieuwing kinderopvang	17
Expertengroep opleidingen Kind en Gezin: Jan Peeters	17
Andere adviesgroepen	17
3. HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL	19
3. 1. Kinderopvang: conferenties en studiedagen	19
Kidido-dag voor begeleiders: Taal in alle kleuren	19
Studiedag: de vernieuwing in de kinderopvang: centra voor kinderopvang	19
Europese ronde tafelgesprekken	20
Europese Decet Conferentie 'Omgaan met diversiteit'	20
Haalbaarheidsstudie over de terbeschikkingstelling van crèches voor de NMBS-holding	20
Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel	21
Europese Conferentie van Kind en Gezin voor beleidsmakers in 2008 voorbereiden	22
3. 2. Over kinderopvang: publicaties	23
Boek en DVD 'Ontvlambare vingers'	23
Project Zig-Zag	23
Beeldmateriaal ter ondersteuning van het lokaal overleg Kinderopvang mee helpen ontwikkelen	24
Stimuleren van de taalontwikkeling van anderstalige kinderen	24
3. 3. Over het omgaan met diversiteit	24
Uitwerken en concretiseren van het voorliggende kwaliteitskader voor de buurtgerichte kinderopvang	24
Mannen in de kinderopvang en betrekken van vaders bij de werking van de kinderopvangvoorzieningen	25
Project Sociaal Beleid Kinderopvang	26
Toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang: de verspreiding van de film 'Childcare Stories'	27
Decet-netwerk verder uitbreiden en verdiepen	28
3. 4. Over opvoeden	29
Project Opvoeden in Brussel	29

4. EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG	31
KIDDO, het Pedagogisch Tijdschrift voor de kinderopvang	31
Children in Europe / Kinderen in Europa	32
5. ONDERWIJS EN OPLEIDING	33
Opleiding Begeleider Kinderopvang ondersteunen.....	33
De competentievereisten van de zelfstandige sector	33
De sociale functie van kinderopvang integreren in het vormings-,	33
opleidings- en bijscholingsaanbod	33
Erkennen verworven competenties.....	34
Didactisch materiaal voor de Buitenschoolse Kinderopvang.....	35
Een eigentijds opleidingsproject voor onthaalouders	35
Kinderopvang in het Hoger Onderwijs	36
Kinderopvang in het Universitair Onderwijs	36
6. ONDERZOEK	37
Europees onderzoek: Kwaliteitscriteria inzake omgaan met.....	37
diversiteit.....	37
Europees onderzoek: Een internationaal perspectief op.....	37
professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen	37
7. PUBLICATIES VAN VBJK-MEDEWERKERS.....	39
Advies	39
Artikelen.....	39
Artikelen in KIDDO	39
Bijwonen conferenties en studiedagen	40
Brochures.....	41
Internationale redactievergaderingen kiddo en kinderen in Europa	41
Key notes en lezingen op studiedagen en congressen	41
Lezingen en debatten.....	43
Medewerking aan mediaproducties	43
Organiseren van buitenlandse studiebezoeken aan Vlaamse	43
kinderopvangvoorzieningen	43
Trainingen, lessen aan studenten.....	43
Wetenschappelijke artikelen	44
Workshops en debatten	44
8. FINANCIËEL VERSLAG	47
8.1 Balans	47
8.2 Resultatenrekening	47
8.3 Saldo op 31december 2007	57
8.4 Jaarrekening	54
8.5 Verslag van de bedrijfsrevisor	65
BIJLAGE 1	70
STOP, Steunpunt en Trainingscentrum Opvoeding	70

WERKINGSPLAN 2008

1. ADVIESVERLENING	75
Task force Kwalificatievereisten Kinderopvang	75
Platform vernieuwde kinderopvang	75
Netwerk ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders	75
Andere adviesgroepen	75
2. HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL	77
2. 1. Over kinderopvang	77
Slotevenement van Equal-project ecce ama!	77
Studiedag voor proefprojecten CKO (centra voor kinderopvang)	78
Visietekst van Kinderen in Europa over voorzieningen voor jonge kinderen	79
Boek en DVD 'Ontvlambare vingers'	79
Project Zig-Zag	80
Vorbereiding Handleiding 'Documenteren'	81
Taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang	81
Begeleiding Vlaams proefproject in haalbaarheidsstudie over de terbeschikkingstelling van crèches voor de NMBS-holding	82
Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel	82
Oprichting nieuwe buitenschoolse opvang via netwerken in Brussel	82
Artikels VBJK op website	83
2. 2. Over het omgaan met diversiteit	84
Studievoormiddag over inclusie	84
Vertaling Handleiding Inclusie	84
Uitwerken en concretiseren van het voorliggende kwaliteitskader voor de lokale diensten buurtgerichte kinderopvang	85
Project Sociale functie van de Kinderopvang	85
Handleiding voor verantwoordelijken over de sociale functie van kinderopvang	86
Toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang: verspreiding van de film Childcare Stories	86
Mannen in de kinderopvang	87
Betrekken van vaders bij de werking van kinderopvangvoorzieningen	87
Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk	88
2. 3. Over opvoeden	89
Publicatie artikels over kinderopvang en opvoedingsondersteuning	89
Publicatie artikels over 'Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders'	89
3. EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG	91
KIDDO, het Pedagogisch Tijdschrift voor de kinderopvang	91
KIDDO-kalender	91
Children in Europe / Kinderen in Europa	92
4. ONDERWIJS EN OPLEIDING	93
Opleiding Begeleider Kinderopvang ondersteunen	93
De sociale functie van kinderopvang integreren in het vormings-,	

opleidings- en bijscholingsaanbod	93
Een eigentijds opleidingsinstrument voor onthaalouders.....	94
Kinderopvang in het Hoger Onderwijs	95
Kinderopvang in het Universitair Onderwijs	95
5. ONDERZOEK	97
Europees onderzoek: Kwaliteitscriteria inzake omgaan met.....	
diversiteit.....	97
Europees onderzoek: Een internationaal perspectief op.....	
professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen	97
Onderzoek naar modellen in de buitenschoolse kinderopvang	98
6. BEGROTING 2008.....	99
6.1 Begroting Partnerschap Kind en Gezin - VBJK.....	99
BUDGETPLAN 2008	101
STOP-team en programmaleiding.....	101

] Werkingsverslag 2007 [

Expertisecentrum voor Opvoeding & Kinderopvang

VBJK is partner van Kind & Gezin

VOORWOORD

Het aantal producten dat afgelopen jaar werd uitgegeven was relatief beperkt, 2007 was een jaar waarin samen met onze partners hard gewerkt werd om binnen ECCE AMA de producten klaar te krijgen voor het slotevenement van april 2008. Het is daarom vooral een jaar geworden waarin geïnvesteerd werd in nieuwe producten waarvan pas volgend jaar de effecten zullen duidelijk zijn.

Een voorbeeld is het e-learning project dat bijzonder leerrijk is, maar tegelijk ook zeer complex. Naar alle waarschijnlijkheid zal het meer tijd vragen dan voorzien om de einddoelen te halen.

Maar er werd een innoverende brochure uitgegeven over inclusie in de kinderopvang, die bijzonder goed werd ontvangen door de sector en waarvoor ook in het buitenland veel belangstelling bestaat om ze te vertalen.

Het expertisecentrum voor kinderopvang en opvoeding werd ook actief op een aantal nieuwe terreinen. In opdracht van de VGC in Brussel wordt geëxperimenteerd met ontmoetingsplaatsen voor jonge kinderen en hun ouders.

Er werden ook verscheidene initiatieven genomen om de projecten in verband met de sociale functie te ondersteunen. Het tijdschrift Kinderen in Europa vond partners in Nederland en kan hierdoor zijn toekomst veilig stellen.

Daarnaast werd opnieuw geïnvesteerd in onderzoek waarvan de resultaten ook pas begin 2008 zullen ter beschikking zijn. Maar vele medewerkers zullen zich 2007 herinneren als een jaar van veel stress; de combinatie van een aantal zieke medewerkers met de druk die vanuit het ECCE AMA project kwam om de producten te finaliseren heeft veel gevraagd van de medewerkers. Maar uit dit jaaroverzicht blijkt dat ondanks deze tegenslagen de doelstellingen dank zij de grote inzet van de medewerkers en partners gehaald werden.

Jan Peeters
Coördinator

ORGANISATIESTRUCTUUR

ALGEMENE VERGADERING

mevr. Heremans	Vlaams Welzijnsverbond
mevr. Piette	POI De Duizendpoot
mevr. Van Herreweghe	DOG Berlare
de heer Verdonck	Dienst Kinderopvang, Stad Gent
mevr. Nielandt	Universiteit Hasselt
+ de leden van de Raad van Bestuur	

RAAD VAN BESTUUR

Leden: de heer Vandenbroeck, voorzitter	Universiteit Gent
prof. Baekelmans	Expert
mevr. Cloet	Vlaams Welzijnsverbond
prof. De Bie	Universiteit Gent
mevr. De Caigny	Vlaamse Werkgroep Diensten voor Opvanggezinnen
mevr. Depreitere	Vlaamse Vereniging van Particuliere Kinderopvang
mevr. Brumagne	Landelijke Kinderopvang
de heer Masschelein	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
mevr. Van Wellen	Pluralistisch Platform Jeugdzorg
mevr. Vanden Broucke	Vlaams Welzijnsverbond
mevr. Devos	Vlaams Welzijnsverbond
mevr. Schillemans	Stad Antwerpen
prof. Vandemeulebroecke	Katholieke Universiteit Leuven
de heer Verbeke, penningmeester	Gemeentelijke & stedelijke kinderdagverblijven

WAARNEMERS

de heer Peeters	vertegenwoordiger van de staf VBJK
mevr. Keersmaekers	vertegenwoordiger van Kind & Gezin
mevr. Cooreman	vertegenwoordiger van Kind & Gezin

PERSONEEL

VASTE STAF:

Peeters Jan (voltijds)	Taak: wetenschappelijk medewerker – coördinator
Van der Mespel Sandra (4,5 dagen)	Taak: educatief medewerker
Vervaeke Veerle (1 dag/wk)	Taak: educatief medewerker

Boudry Caroline (2,5 dagen/wk)	Taak: educatief medewerker
Claesen Renilde (3,5 dag/wk)	Taak: educatief medewerker
Van Eeghem Benedikte (voltijds, vanaf 19/11 zwangerschapsverlof)	Taak: educatief medewerker
Bruggeman Mieke (halftijds, TK tot 23/08)	Taak: educatief medewerker
Deweerd Herwig (2 dagen/wk)	Taak: educatief medewerker
Van Laere Katrien (voltijds vanaf 24/09)	Taak: educatief medewerker
De Vos Jan (4 dagen/wk tot 15/10)	Taak: administratief medewerker
Demeyer Sylvie (4 dagen/wk vanaf 1/10)	Taak: administratief medewerker
Willaert Veroniek (4,5 dagen/wk)	Taak: administratief medewerker
De Boeck Carla (2,5 dagen/wk)	Taak: administratief medewerker

PROJECTEN:

1. STOP

De Mey Wim (70%)	Taak: educatief medewerker
Merlevede Els (halftijds)	Taak: trainer
Winters Suzy (50% vanaf 16/7, rest TK)	Taak: trainer
Cappelle Lien (80%) vervanging Winters	Taak: trainer
Bussens Sven (halftijds tot 30/06)	Taak: trainer
Messiaen Vera (voltijds) gedetacheerd onderwijs	Taak: trainer

2. Sociaal beleid

Vervaet Veerle (2,5 dagen)	Taak: educatief medewerker
Boudry Caroline (2,5 dagen)	Taak: educatief medewerker

3. ESF-EQUAL: ECCE AMA

Peeters Jan	Van der Mespel Sandra
Claesen Renilde	Bruggeman Mieke
Vervaet Veerle	Boudry Caroline
Deweerd Herwig	Van Laere Katrien
De Vos Jan	Willaert Veroniek
Demeyer Sylvie	Peeters Emilie

1

OVERZICHT VAN DE VERKOOP EN VERSPREIDING VAN DE TRAININGSMATERIALEN

Er werden weinig nieuwe publicaties uitgegeven, maar toch is 2007 een uitstekend jaar geworden wat betreft de verkoop en distributie van de materialen. Zowel de verkoop in Nederland als de verdeling in Vlaanderen overtreffen de cijfers van de vorige jaren. Belangrijk om te vermelden is de mogelijkheden die via EQUAL en Kind en Gezin worden geboden om materialen op grote schaal te verspreiden.

Verkoop video's /dvd's

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Gepeuter in beeld	18	12	27	22	13	4	-	-
How good it is to be you	9	11	8	36	1	-	-	-
Het beste van jezelf	3	7	8	6	1	-	-	-
Adoptie, doodgewoon anders	5	3	2	-	-	-	-	-
Respect voor diversiteit	22	11	23	9	1	-	-	-
Samen met een boek	38	6	21	-	65	7	-	5
Creatief omgaan met kwaliteit	59	15	25	20	62	90	-	10
Opvangouders pedagogiek	-	7	47	13	5	5	-	-
A man without culture...	-	-	53	13	3	8	-	11
Wiegelied voor Hamza (VBJK)				39	46	8	3	2
Wiegelied voor Hamza (NL)				61	5	-	-	-
dvd Wiegelied voor Hamza					494	166	34	32
dvd Childcare Stories							512+	629
							472*	297*
Totaal	155	73	214	219	696	288	1021	986

* gratis exemplaren

Verkoop boeken en trainingsmaterialen

Verkoop in België

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Publicaties								
Kinderopvang thuis	206	204	138	162	155	151	134	34
Kinderopvang in groep	33	42	186	34	39	34	32	30
Kind aan huis	248	175	156	121	124	-	-	-
Gepeuter (België)	51	33	38	43	74	119	118	154
De school is uit	284	282	245	185	188	20	-	-
Respect voor diversiteit	28	17	15	16	17	10	6	8
Ouderparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-
Blik van de Yeti	98	69	128	24	34	15	103	10
Preventie antisociaal gedrag	15	32	16	16	52	9	12	1
Spiegeltje, spiegeltje	-	105	107	78	106	11	16	15
Familie	-	-	30	25	37	265	15	87
Van Gent naar de wereld	-	-	-	0	156*	3+61*	-	-
From Gent out into the world	-	-	-	-	289*	89*	-	-
Instream allochtonen in 7de jr. KZ	-	-	-	-	30*	-	-	-
In verzekerde bewaring	-	-	-	-	433**	23	105	7
Samen sterker terug op pad	-	-	-	-	-	139	35	26
Pedagogisch management	-	-	-	-	-	119+54*	154	44
Subtotaal	992	966	1059	704	1734	1122	730	416
Brochures								
Flexibiliteit	24	13	21	13	7	-	-	-
Ontluikende geletterdheid	5	4	6	7	11	2	3	4
Kind in de 21e eeuw	16	18	14	8	13	5	14	9
Handleiding Flexibele kinderopvang	-	-	-	-	531*	6	6	-
Handleiding Buurtgerichte KO	-	-	-	-	577*	-	-	-
Handleiding Mannen en vrouwen...	-	-	-	-	340	-	4	-
Ouderparticipatie: ook voor vaders							300*	44 782**
Inclusieve Kinderopvang								78 750**
Subtotaal	45	35	41	28	1479	13	354	1667
Cd-rom Grundtvig							20	71
Andere	66	42	17	9	27	13	-	-
Subtotaal	66	42	17	9	27	13	20	71
Totaal	1103	1043	1117	741	3213	1148	1104	2154

*: verspreiding van gratis publicaties

** : waarvan telkens 750 ex. via Kind en Gezin

Verkoop in Nederland

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Gepeuter	344	356	404	197	188	229	175	130	108	132
Blik van de Yeti	-	67	465	343	353	309	219	300	155	393
Spiegeltje	-	-	-	426	296	224	281	235	525	459
In verzekerde bewaring	-	-	-	-	-	-	77*	124	98	53
Van Gent naar de wereld	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-
Pedagogisch managem.	-	-	-	-	-	-	-	91	155	119
Samen sterker terug op pad									61	52
Totaal	344	423	869	966	837	762	771	880	1102	1208

KIDDO- abonnementen

KIDDO-abonnees

in 2006:

België 1681

Nederland 2237

totaal 3918

KIDDO-abonnees

in 2007:

België 1794

Nederland 1971

totaal 3765

Kinderen in Europa

Kind en Gezin verspreidde 750 exemplaren van het nummer over Taal en meertaligheid
 Het tweede nummer werd gratis verspreid op de DECET-conferentie en aan
 CKO-pilootprojecten

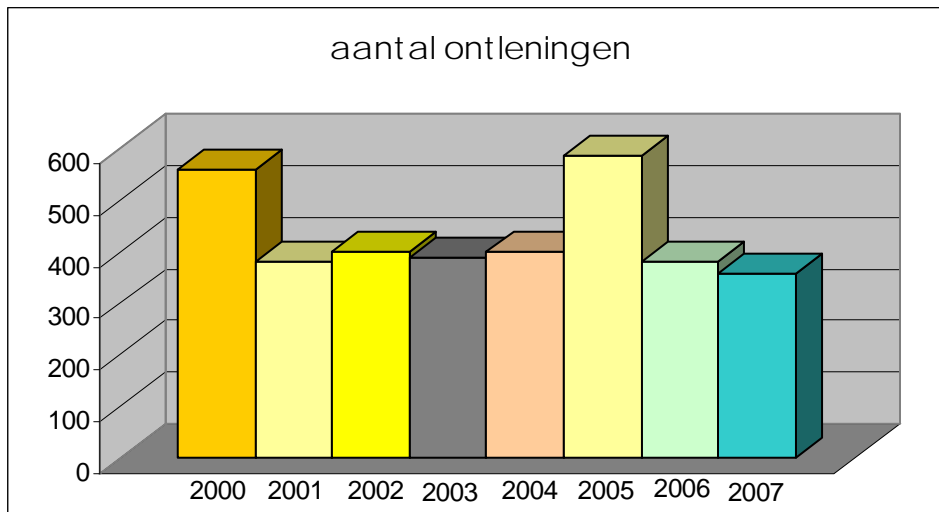
Kinderen in Europa-abonnees:

in 2007:

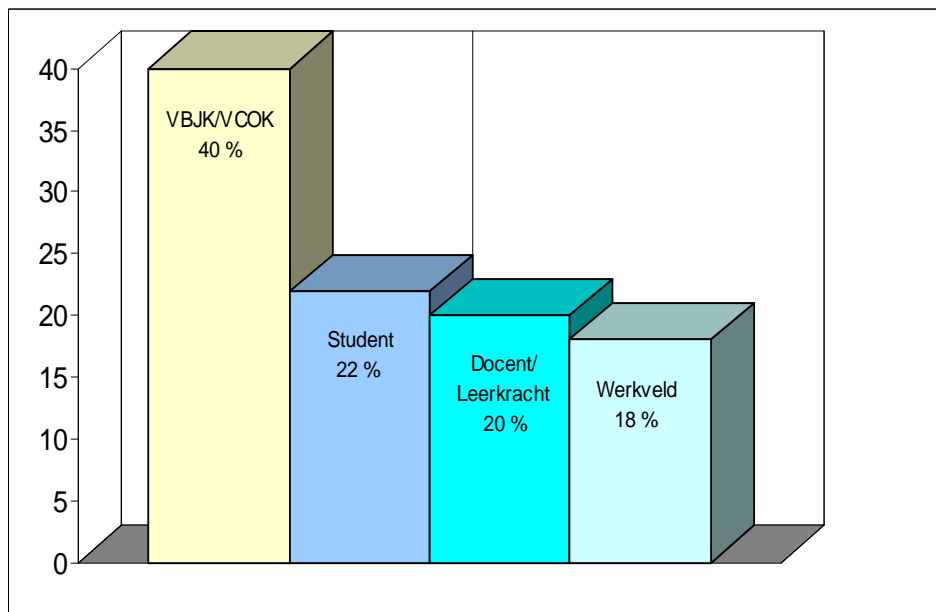
België 28

Het documentatiecentrum

In 2007 werden 89 nieuwe boeken in de bibliotheek geregistreerd (naast de lopende tijdschriftabonnementen en de naslagwerken). In 2007 registreerden we 280 ontleningen, wat een daling is ten opzichte van vorig jaar: 317.

Het aantal regelmatige ontleners blijft min of meer constant voor 2007, 51 leden tegenover 58 vorig jaar. Dit is de verdeling over verschillende categorieën:

Website VBJK

De website van VBJK is door de jaren heen steeds belangrijker geworden als communicatiekanaal.

We doen steeds meer beroep op onze website om documentatie ter beschikking te stellen: gebruikers kunnen steeds meer documenten downloaden. Het betreft documenten die niet langer in papieren versie verkrijgbaar zijn, maar ook documenten die we enkel elektronisch ter beschikking stellen (bvb. de handleiding bij de DVD Childcare Stories).

Daarnaast is de website een belangrijke instrument geworden bij de organisatie van onze studiedagen: een groot deel van de inschrijvingen verloopt online.

Met het ecce ama! project werd de werkwebsite een belangrijk communicatiemiddel en werkinstrument voor de samenwerking met onze partners.

Vandaag stellen we vast dat onze website niet langer performant is. Onze huidige website kan niet meer voldoen aan de verwachtingen van onze gebruikers en doelgroep. Zo is het als expertisecentrum belangrijk dat we meer documentatie rechtstreeks via onze website ter beschikking kunnen stellen. Onze documentatiecentrum moet kunnen geraadpleegd worden via de website. De verkoop van trainingsmaterialen kan efficiënter via onze website. De website moet snel en op een eenvoudige manier kunnen worden geüpdate door verschillende medewerkers. Enz. In 2008 zullen we daarom werken aan de ontwikkeling van een nieuwe website.

2

ADVIESVERLENING

Taskforce geïntegreerd competentiebeleid voor de kinderopvang

Platform vernieuwing kinderopvang

Expertengroep opleidingen Kind en Gezin: Jan Peeters

Andere adviesgroepen

Voorzitter Lokaal Overleg, Adviesgroep Voorschoolse opvang Brussel: Michel Vandenbroeck
Voorzitter Lokaal Overleg Gent: Jan Peeters

3

HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL

3. 1. Kinderopvang: conferenties en studiedagen

Kiddo-dag voor begeleiders: Taal in alle kleuren.

Doelstelling

Begeleiders van kinderen en iedereen die met jonge kinderen wil werken, ideeën aanreiken om de werking met ouders, kinderen en collega's te vernieuwen.

Resultaat

De KIDDO-dagen vonden plaats op 31 mei in Gent en 2 juni in Leuven. Ze waren opgebouwd rond het thema 'Taal in alle kleuren'. Taal is er in alle kleuren. Kinderen en volwassenen communiceren door te vertellen en voor te lezen. Maar het kan ook met lichaamstaal en dans, muziek en jabbertalk, tekenen en schilderen. Voor begeleiders en ouders is het telkens een uitdaging om de vele uitingen van en voor kinderen in kaart te brengen. Deze kiddodag richtte zich tot de groep kinderen van 0 – 6 jaar. Er namen 220 kinderverzorgsters, onthaalmoeders en studenten deel aan de KIDDO-dag in Gent. In Leuven waren er 120 deelnemers.

De deelnemers konden zich inschrijven voor minstens 1 plenaire lezing van de 3 lezingen en 2 keuzes maken uit een aanbod van 12 workshops.

Projectverantwoordelijke: Caroline Boudry

Financiering: Partnerschapsakkoord

Studiedag: de vernieuwing in de kinderopvang: centra voor kinderopvang

Binnen Het ECCE AMA-project werd een opleiding voorzien voor alle deelnemers aan de pilootprojecten Centra voor Kinderopvang. Om die reden werd de studiedag verschoven naar het einde van het pilootproject (najaar 2008).

Projectverantwoordelijken en uitvoerder: Jan Peeters

Europese ronde tafelgesprekken

Doelstelling

Samen met experts uit verschillende Europese landen naar oplossingen zoeken voor thema's die in de Vlaamse kinderopvang aan de orde zijn en die ook voor andere Europese landen van belang zijn

Resultaat

Het Europees ronde tafelgesprek wordt geïntegreerd in het slotevenement van het Equal-project *ecce ama!* Dit slotevenement vindt plaats in april 2008 (zie werkplan 2008)

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters en Mieke Bruggeman

Financiering: partnerschapsakkoord

Europese Decet Conferentie 'Omgaan met diversiteit'

Foundations for Equal Opportunities for All in early Childhood and Education, 18, 19, 20 oktober, Brussel.

Doelstelling

Een internationale conferentie in Brussel in het kader van het 'European year for equal opportunities for all' over het respectvol omgaan met diversiteit en sociale inclusie in de voorschoolse opvoeding; in opdracht van het Decet-netwerk en in samenwerking met de Kind en Gezin Academie.

Resultaat

Een driedaagse conferentie met een zevental internationale keynotes, en 25 verschillende workshops. 186 deelnemers uit een tiental Europese landen.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectfinanciering: Bernard Van Leer Foundation

Projectuitvoering: Michel Vandebroeck, Jan Peeters, Veerle Vervaeke, Caroline Boudry, Anke Van Keulen (Utrecht), Sissi Vafeas (Athene), Chris Pascal (Birmingham)

Haalbaarheidsstudie over de terbeschikkingstelling van crèches voor de NMBS-holding

Doelstelling

VBJK is betrokken in het onderzoek naar de haalbaarheid van de oprichting van kinderdagverblijven door de NMBS. Samen met het Waalse CERE (Centre d'Expertise et de Ressources pour l'Enfance asbl) onderzoekt VBJK in opdracht van de nmbs-holding wat de mogelijkheden zijn om hun reizigers en/of personeelsleden te voorzien in kinderopvang. In de eerste fase van het project, 2007 wordt de NMBS-holding geïnformeerd via een rapport, opgesteld door CERE en VBJK. In de tweede fase van het project, 2008, worden er twee proefprojecten opgericht.

Product

Begin november 2007 stelden CERE en VBJK een rapport op en overhandigden dit aan de NMBS-holding. Dit rapport bevatte verschillende elementen. Eerst en vooral werd een overzicht van wettelijke mogelijkheden inzake kinderopvang gegeven voor een autonoom overheidsbedrijf als de NMBS-holding. Het VBJK leverde de informatie voor Vlaanderen. Vervolgens werden deze verschillende mogelijkheden geïllustreerd aan de hand van 5 casestudies. Het VBJK bezocht en onderzocht hiervoor het kinderdagverblijf van het Ministerie van de federale overheidsdienst 'Buitenlandse zaken, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking'. Tenslotte werd in het kader van dit rapport een behoefteanalyse uitgevoerd: zowel het VBJK als CERE hebben reizigers op drukke treinlijnen bevestigd naar hun behoefte in het voorzien van kinderopvang door de NMBS. Ook via de website van de NMBS-holding konden reizigers hun stem uitbrengen. Op basis van dit rapport zal de NMBS-holding beslissingen nemen om verdere proefprojecten uit te bouwen in 2008. VBJK staat mee in voor het opvolgen van het Vlaamse proefproject.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerder: Katrien Van Laere

Financiering: CERE of misschien wel NMBS-holding zelf?

Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel

Doelstelling

In 2007 keurde de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een "Kinderkribbenplan" goed. Het hoofddoel van het Plan bestaat eruit tegen 2009 de voorschoolse kinderopvang uit te breiden met 2600 plaatsen. In 2007 werd een oproep gelanceerd naar gemeenten, openbare instellingen en vzw's van gemeentelijk initiatief of in partnerschap met gemeenten, voor het indienen van een project met het oog op het creëren van nieuwe opvangplaatsen. In nauw overleg met de VGC staat VBJK in voor de ondersteuning van de projecten die onder de verantwoordelijkheid vallen van Kind & Gezin.

Product

Het VBJK nam in 2007 deel aan verschillende task force bijeenkomsten, gecoördineerd door het Gewestelijk secretariaat voor stedelijke ontwikkeling (GSSO vzw). De oproep die gelanceerd werd naar gemeenten, openbare instellingen en vzw's van gemeentelijk initiatief of in partnerschap met gemeenten, werd beantwoord in de vorm van verschillende kandidaturen. Er waren bijna geen kandidaturen van Nederlandstalige initiatiefnemers. Vooral Franstalige initiatiefnemers hebben een kandidatuur ingediend. Dit onevenwicht signaleerde het VBJK en het VGC eind 2007 aan het kabinet van Minister Picqué. De VGC zal in 2008 bijkomende initiatieven nemen om alsnog projecten op te starten voor de uitbreiding van de Nederlandstalige kinderopvang. Ook de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zal in maart 2008 een nieuwe oproep lanceren bij gemeenten, openbare instellingen en vzw's van gemeentelijk initiatief of in partnerschap met gemeenten, voor het indienen van een project met het oog op het creëren van nieuwe opvangplaatsen.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerder: Katrien Van Laere

Financiering: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Europese Conferentie van Kind en Gezin voor beleidsmakers in 2008 voorbereiden

Doelstelling

Beleidsmakers in Europa met elkaar in contact brengen zodat ervaringen kunnen worden uitgewisseld en er kan geleerd worden van beleidsmaatregelen in andere Europese landen

Resultaat

Kind en Gezin heeft afgelopen jaar het secretariaat van het OECD Starting Strong Network gehost en daardoor werd het idee van de Europese Conferentie ingepast in deze belangrijke taak die Kind en Gezin kreeg toebedeeld. De coördinator van VBJK maakt deel uit van de advisory board van het Starting Strong Network. Er werden twee workshops voor de landen van het netwerk georganiseerd. VBJK was sterk betrokken bij de organisatie van de eerste workshop 'Policy on Diversity and social inclusion in Early Childhood Education and Care' op 20 en 21 juni. Michel Vandenbroeck gaf een key-note en er werd een bezoek georganiseerd door VBJK aan de voorzieningen van de Stad Gent die rond dit thema werken. De tweede workshop werd door Kind en Gezin in samenwerking met het ECEGO van de KULeuven georganiseerd.

Een medewerker van VBJK woonde de advisory board bij en was rapporteur voor een workshop.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

3. 2. Over kinderopvang: publicaties

Boek en DVD 'Ontvlambare vingers'

Doelstelling

Binnen het kader van doelstelling 2 van ECCE AMA de sociale functie van kinderopvang op een laagdrempelige manier ingang doen vinden. Naar analogie met de beroemde aanpak uit Noord-Italië (Reggio, Pistoia, Genua, Bologna,...) een pedagogisch model ontwikkelen en bekend maken dat gebaseerd is op het betrekken van ouders en de buurt via kunstzinnige activiteiten voor kinderen in kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang.

Resultaat

In 2007 werd de publicatie van een boek met bijhorende DVD voorbereid. Leden van de werkgroep Kunst-zinnige kinderopvang gaven input voor het boek door het uitproberen van enkele ideeën en experimenten op de werkvloer. Buitenschoolse opvang 't Pagadderke en Nadine De Meester (beeldhouwster) maakten met de kinderen een beeldhouwwerk. In kinderdagverblijf Patjoepelke liet Alain Platel (choreograaf) zich inspireren door het bewegen van jonge kinderen. Daarnaast werden verschillende personen geïnterviewd (o.a. Margot Meeuwig, Pierro Sacchetto, Nelson Houdekie).

Het voorontwerp van het boek en de opnames van de DVD zijn klaar.

De première van het boek en de DVD is voorzien op het Kinderopvangcongres (NI) op 30 maart 2008 en op het Europese slotevenement van ecce ama!

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Caroline Boudry en Herwig Deweerdt

Financiering: ECCE AMA doelstelling 2, partnerschapsakkoord, SWP.

Project Zig-Zag

Doelstelling

Een pedagogisch model ontwikkelen om een kwalitatieve kinderopvang te ontwikkelen in samenspraak met jonge kinderen, volwassenen (ouders en professionele team) en de buurt.

Resultaat

De deelnemende teams ontwikkelden inspirerende praktijkvoorbeelden om via documenteren de participatie van ouders, kinderen, het team en de omgeving te vergroten. De leden van de Vlaamse teams brachten een studiebezoek aan Stichting Pedagogiekontwikkeling voor het jonge kind, in Amsterdam en hun project Sporen in het Kindercentrum de Platanen en de basisschool De Kraal.

De verschillende Luxemburgse teams maakten aan de hand van fotomateriaal en getuigenissen met en door kinderen een analyse van het eetmoment. Deze analyse stelt enkele knelpunten in het daglicht. De begeleiders en kinderen participeerden bij het opstellen voor een nieuwe middagplanning.

Deze praktijkvoorbeelden en handvaten werden / worden verspreid via artikels en Okid(d)o's in KIDDO. Daarnaast zullen de ervaringen meegenomen worden bij de voorbereiding van een handleiding over documenteren.

Projectverantwoordelijke en Projectuitvoerder: Caroline Boudry

Financiering: voor Vlaanderen: partnerschapsakkoord, Stad Gent, UZ Gent; voor Luxemburg: Caritas Luxemburg

Beeldmateriaal ter ondersteuning van het lokaal overleg Kinderopvang mee helpen ontwikkelen

Doelstelling

Kind en Gezin wil het Lokaal Overleg materiaal aanreiken dat hen aanzet tot reflectie over Kinderopvang. Doel is het Lokaal Overleg te verruimen en te sensibiliseren voor o.a. diversiteit, toegankelijkheid, inclusieve opvang, urgente opvang, kinderparticipatie....

Resultaat

Afgelopen jaar kwam er geen aanvraag om beeldmateriaal te ontwikkelen.

Projectverantwoordelijke: Sylvia Walraevens (K&G) en Jan Peeters

Projectuitvoerdes: Caroline Boudry

Financiering: partnerschap Kind en Gezin

Stimuleren van de taalontwikkeling van anderstalige kinderen

Doelstelling

Een positieve houding ontwikkelen t.o.v. meertaligheid en t.o.v. specifieke talen (thuis taal en voertaal), zowel bij ééntalig Nederlandse kinderen als bij meertalige kinderen.

Meertalige kinderen via een rijk taalaanbod ondersteunen in het verwerven van de Nederlandse taal op een manier die de moedertaal en ruimer de eigenheid van het kind respecteert.

Resultaat

In 2007 werden literatuur en programma's omtrent taalontwikkeling en taalstimulering van anderstalige kinderen verkend. Daarnaast werden de nodige contacten gelegd met interessante partners om rond dit thema samen te werken (o.a. Taalvaart, Centrum voor Taal en Onderwijs, Steunpunt Diversiteit en Leren, Pedagogische Begeleidingsdienst Gent). Op de studiedag van het GO! werd een lezing gegeven en namen we deel aan de discussie over het pedagogisch beleid en de plaats van taalstimulering hierbinnen. Ten slotte werd een project voorbereid voor het ontwikkelen van beeldmateriaal over taalstimulering in de voorschoolse kinderopvang.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord

3. 3. Over het omgaan met diversiteit

Uitwerken en concretiseren van het voorliggende kwaliteitskader voor de buurtgerichte kinderopvang

Doelstelling

Het uitbouwen van een kwaliteitsvolle kinderopvang en een succesvolle tewerkstelling voor kansengroepen binnen de nieuwe regelgeving voor Lokale diensten buurtgerichte kinderopvang, met respect voor culturele en sociale diversiteit.

Proces

Samen met de partners binnen het Vlaamse Ontwikkelingspartnerschap van het ECCE AMA-project wordt gewerkt aan visieontwikkeling over dit soort opvang. We vertrekken daarbij van de reeds aanwezige expertise van de buurtcrèches en kinderopvangvoorzieningen, die als lokale diensten buurtgerichte kinderopvang actief zijn.

Acties in 2007

Verdere visieontwikkeling op basis van de input van de verschillende partners in het VOP, analyse van de ervaringen van de pilootprojecten BND.

De werkgroep heeft beslist om te werken aan één eindproduct: een inspirerende handleiding voor kinderopvang met oog voor de sociale functie. Het zelfevaluatie-instrument wordt geïntegreerd in de handleiding. Het inspirerend handboek wordt een praktisch werkinstrument dat bestaat uit een theoretisch kader (gebaseerd op DECETprincipes en criteria), aangevuld met voorbeelden uit de praktijk. De ontwikkeling van een kwaliteitskader gebeurt in vier subwerkgroepen: personeelsbeleid, buurtbeleid, kindbeleid en ouderbeleid.

De ontwikkelde teksten werden uitgetest in regionaal georganiseerde focusgroepen (Brussel, Vlaams-Brabant, Antwerpen, Oost – en West- Vlaanderen). In deze focusgroepen, samengesteld uit verantwoordelijken van kinderopvanginitiatieven, werden leesbaarheid en het inspirerend karakter van de teksten besproken. De hieruit voortvloeiende opmerkingen en ideeën worden verwerkt bij de eindredactie.

Projectverantwoordelijke VOP ECCE AMA: Els Mertens (Stad Antwerpen)

Verantwoordelijke VBJK: Veerle Vervaeke en Renilde Claesen

Projectuitvoerder: Veerle Vervaeke

Financiering: Equal ESF

Mannen in de kinderopvang en betrekken van vaders bij de werking van de kinderopvangvoorzieningen

Doelstelling

De werking van de kinderopvang meer openstellen voor vaders

Resultaat

De brochure over vaderparticipatie werd in het Duits door de partner ABC en in het Frans door L'accueil de l'Enfance en Centre Coordonné de l'Enfance vertaald. De Luxemburgse partner Qualiflex coördineerde in samenwerking met VBJK deze tweetalige productie.

De Brochure 'Participation des parents les pères sont également concernés en 'Elternbeteiligung auch für Väter' werd binnen het TCA Improving Childcare uitgegeven en verspreid. Jan Peeters en Katlijn Demuyne deden een key-note op de conferentie 'La participation des pères dans les structures des jeunes enfants' in Luxemburg op 26 juni

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Financiering: Improving Childcare

Project Sociaal Beleid Kinderopvang

Doelstelling

1. Het verbeteren van de toegankelijkheid: Kinderopvang is een noodzakelijke voorwaarde voor heel wat gezinnen om ouderschap met tewerkstelling te combineren. Een gebrekkige toegankelijkheid treft in de eerste plaats vrouwen en in het bijzonder allochtone en lager geschoolde vrouwen.
2. Bovendien lijkt uit onderzoek dat voorschoolse kinderopvang voor kinderen uit kansengroepen een betere doorstroming naar de kleuterschool kan bewerkstelligen
3. Specifiek voor anderstalige gezinnen geldt hierbij dat kinderen op jonge leeftijd vertrouwd raken met de Nederlandse taal.
4. Allochtone gezinnen met jonge kinderen worden in dit project rechtstreeks geïnformeerd over het belang, de meerwaarde en het functioneren van de kinderopvang.
5. De samenwerking tussen intermediairen en de sector kinderopvang leidt tot een goed afgestemd opnamebeleid en bijgevolg een betere toegankelijkheid.
6. De werking van de kinderdagverblijven wordt meer afgestemd op interculturele dialoog en respect voor diversiteit.
7. De intermediairen leren meer rekening te houden met de specifieke noden van de kinderopvang.
8. Op beleidsniveau laat overleg over het opnamebeleid toe witte vlekken en nieuwe noden sneller zichtbaar te maken en te vertalen in beleidsdoelstellingen.

Resultaten

Studiedag: "Bruggen bouwen"

Het startsein voor het project 'Sociale functie in de kinderopvang' werd gegeven op de studiedag van 12 januari 'Bruggen Bouwen' die tevens de afsluiting was van het experiment 'Kinderopvang en Inburgering' (Huis van het Nederlands, Brussel).

Op deze studiedag konden de deelnemers afkomstig uit de sector van Kinderopvang en tal van intermediaire organisaties (148 aanwezigen) inspiratie putten uit de ervaringen van collega -kinderdagverblijven en BON. Alle aanwezigen werden ook uitgenodigd om deel te nemen aan de op te richten Ad hoc werkgroep 'Sociale Kinderopvang' van de VGC, met als doel het verhogen van de toegankelijkheid door het concretiseren van het eigen sociaal beleid en het structureel uitbouwen van een samenwerking met intermediairen die kansengroepen kunnen toeleiden tot de kinderopvang.

Acties

1. Het samenbrengen van intermediairen (tot wiens doelgroep allochtone gezinnen behoren) en sensibiliseren rond het belang van toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang met ondersteunend audio-visueel materiaal, met name een meertalige DVD met getuigenissen van ouders, aangemaakt door het VBJK Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang, in het kader van het Equal project 'Ecce Ama'.

2. Organiseren en structureren van een overlegplatform voor de 29 betrokken kinderdagverblijven. Doelstelling van dit overlegplatform was de vraag (vanuit kansengroepen) en het aanbod (vanuit kinderdagverblijven) beter op elkaar af te stemmen. Daarvoor werden, wanneer wenselijk, intermediairen uitgenodigd.

Frequentie van dit overleg: Maandelijks.

Het creëren van een dergelijk overleg is innoverend en vooruitlopend op een algemene trend in Vlaanderen. Dit overleg werd georganiseerd als een ad-hoc werkgroep van de advieswerkgroep voorschoolse aangelegenheden, die de garantie geeft op een structurele verankering en mainstreaming van de effecten van het project.

3. Ondersteuning van betrokken kinderdagverblijven in het werken aan respect voor diversiteit, opdat culturele drempels afgebouwd kunnen worden en ouders meer betrokken worden bij de werking van de kinderopvang.

Deze ondersteuning bestaat uit begeleiding van de verantwoordelijken, helpdesk bij moeilijkheden of crisis, vorming op vraag van betrokken kinderdagverblijven en een vormingsaanbod voor verantwoordelijken samen met begeleider.

Enkele resultaten

De betrokken kinderdagverblijven ontwikkelden een bewustwording over de noodzaak tot het realiseren van hun sociale functie.

Zij tekenden hun stappenplannen uit om dit te vertalen in hun beleid door:

- Hun inrichtende machten te betrekken in de discussie
- Hun intake beleid te analyseren op drempels en bij te sturen
- Een analyse te maken van de omgeving van het kinderdagverblijf en het publiek dat op dit moment gebruik maakt van de opvang.
- Detectie van mogelijke intermediaire partners in de buurt en een aanzet tot samenwerking op te zetten.
- Analyse van informele drempels in het kinderdagverblijf.
- Het inschatten van de nood aan inhoudelijke ondersteuning van het begeleidend personeel.

De intermediairen en kinderdagverblijven kwamen op geregelde tijdstippen samen om kennis te nemen van elkaars knelpunten inzake het vinden en organiseren van kinderopvang voor de doelgroepen.

De intermediairen volgden meerdere infosessies over het belang van kinderopvang voor hun doelpubliek, zodat ze hun cliënteel zowel individueel als in groep kunnen informeren over de mogelijkheden van kinderopvang.

De grotere organisaties organiseren een centralisatie die een toeleiding tot de kinderopvang vergemakkelijkt en drempels tussen beide organisaties (intermediair en kinderopvang) moet verlagen.

Een continuering in 2008 is aangewezen om ontstane samenwerkingsverbanden zowel te verdiepen als te verbreden.

Daartoe zal de betrokken groep kinderdagverblijven in een zestal kleinere clusters regionaal worden onderverdeeld. Er zal worden verder gewerkt met de intermediairen die nu reeds in het project betrokken zijn (BON, Brusselleer, VDAB, JES, Inloopteam Dansaert, Huis Der Gezinnen, Dienstencentrum Vaartkapoen,...)

Maar in deze fase willen we ook expliciet aandacht besteden aan mogelijke intermediairen die zich in de buurt, wijk van de betrokken kinderdagverblijven bevinden.

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaeet

Projectuitvoerder: Veerle Vervaeet en Caroline Boudry

Financiering: VGC en Federaal Impulsfonds voor Migranten

Toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang: de verspreiding van de film 'Childcare Stories'

Doelstelling

De mogelijkheden van kinderopvang voor ouders en kinderen beter bekend maken bij ouders met atypische behoeftes en kansengroepen (Subdoelstelling 4 ECCE AMA)

Resultaat

Op de conferentie 'Bruggen bouwen' in januari 2007 werd de film aan inloopteams voorgesteld in samenwerking met VGC. (130 deelnemers)

De disseminatie van de film Childcare Stories ging van start via de resource centra/ uitgeverijen in Berlin (Betrifft Kinder: 300 exemplaren), Straatsburg (Le Fûret: 50) en Amsterdam (SWP: 50) en VBJK.

De Italiaanse partner Copin was ook geïnteresseerd in een Italiaanse vertaling maar had geen middelen meer om dit te realiseren. VBJK ging daarom op zoek via zijn partners binnen het Netwerk van tijdschriften Children in Europe naar alternatieve manieren om dit te realiseren. Op de redactievergadering van Children in Europe op 14 februari 2007 in Verona

werd door VBJK met Editione Junior een overeenkomst gemaakt over het distribueren van een Italiaanse versie. Midden 2007 had VBJK de Italiaanse versie van de DVD en de bijhorende brochure klaar. De Italiaanse vertaling en de productiekosten (1000 exemplaren) werden gefinancierd door Editione Junior. De DVD wordt aan alle abonnees van Bambini di Europa gedistribueerd. De film werd door Jan Peeters voorgesteld op de Annual General Meeting van het DECET netwerk in Birmingham op 3 februari 2007, waaraan organisaties uit 10 Europese landen, Marokko en Mexico deelnamen (40 aanwezige key-persons, elke organisatie kreeg een exemplaar van de DVD).

De Italiaanse versie van de film ging in avant-première op de jaarlijkse bijeenkomst van de Italiaanse vereniging Gruppo Nazionale Nidi Infanzia voor ongeveer 200 deelnemers (inleiding Jan Peeters) op 16 maart in Verona.

De film werd voorgesteld op de Early Childhood Council Annual Conference in Christchurch New Zealand op 1 April door Jan Peeters (60 aanwezigen).

Childcare Stories werd voorgesteld aan de docenten van het Institute for Early Childhood Studies Victoria University Wellington, New Zealand Tuesday, op 3 April 2007

Childcare Stories werd vertoond voor postgraduate students uit de derde wereld die een opleiding 'Children Youth and Development' volgen aan Institute for Social Studies in Den Haag -24 april 07 (40 deelnemers) – Jan Peeters

Childcare Stories werd vertoond op conferentie 'La place des hommes dans les métiers du secteur enfance et jeunesse' van het Equalproject ALICE te Aix-en-Provence op 14 juni door Jan Peeters

Op de DECET-conferentie Foundations for Equal Opportunities for all in Early Childhood Education in Brussel op 19 oktober 2007 werden twee workshops gegeven door partners van Improving Childcare (Nicole Horn, Jan Peeters, Katlijn Demuyne) één over het werken met de drietalige vaderbrochure La participation des pères dans les structures des jeunes enfants en één over de film, die simultaan in het Engels en het Frans werd vertoond. (60 deelnemers). De deelnemers kregen een exemplaar van brochure of van de film.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Financiering: Van Leer Foundation, EQUAL

Decet-netwerk verder uitbreiden en verdiepen

Doelstelling

Het netwerk verder uitbouwen in landen waar DECET niet actief is en de verspreiding van de producten en het ideeëngoed beter organiseren.

Evaluatie van het DECET-netwerk: structuur, impact nationaal en internationaal.

Resultaat

Het coördinatorschap voor de fase 2007-2009 werd overgenomen door CAF (Schotland).

In deze nieuwe werkfase voorziet de Bernard Van Leer Foundation de ondersteuning bij het creëren van een permanent secretariaat dat sinds oktober 2007 gelokaliseerd is in de gebouwen van Kind en Gezin.

Het netwerk kreeg dit jaar het statuut van VZW.

De internationale DECET conferentie werd in Brussel georganiseerd, in samenwerking met de K&G Academie (18,19,20 oktober)

De contacten tussen DECET en andere netwerken zoals ISSA, EECERA en Children in Europe worden verder uitgediept.

Er zijn 3 nieuwe workpacks opgestart:

- Children voices
- Professionalisme
- Ouderbetrokkenheid en actief burgerschap

VBJK en VCOK zijn betrokken in de 3 workpacks.

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaeke (Vlaanderen)

Projectuitvoering: Jan Peeters, Katrien Van Laere, Veerle Vervaeke met DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

3. 4. Over opvoeden

Project Opvoeden in Brussel

Doelstelling

- Het begeleiden van de ad-hocwerkgroep Opvoedingsondersteuning. De ad-hocwerkgroep zal de samenwerking tussen Nederlandstalige bestaande en nieuwe aanbieders van opvoedingsondersteuning in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest realiseren. Dat houdt een onderlinge afstemming en visieontwikkeling in en tevens de functie van stuurgroep voor de twee andere acties uit dit project.
- Het stimuleren van de oprichting van ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. Het gaat daarbij om nog niet bestaande initiatieven die een functie van 'social support' vervullen op een niet-categoriale manier.
- Het voeren van een wetenschappelijk onderzoek naar nieuwe noden op het gebied van opvoedingsondersteuning, met de nadruk op het verkennen van hoe de socialisering van ouders en kinderen vandaag in de grootstad verloopt.

Resultaat

De ad-hocwerkgroep opvoedingsondersteuning werd opgestart en kwam in 2007 10 maal samen. De ad-hocwerkgroep opvoedingsondersteuning ging van start met een voorstellingsronde waarin de verschillende deelnemers hun aanbod aan elkaar voorstelden. Daarnaast werd er een bevraging uitgevoerd van de deelnemers over hun aanbod. Het voorgaande resulteerde in een discussienota waarin het aanbod van de deelnemers werd geanalyseerd en enkele stellingen en vragen werden geformuleerd betreffende het aanbod opvoedingsondersteuning in Brussel. In de loop van het projectjaar werden verschillende discussiepunten op de ad-hocwerkgroep opvoedingsondersteuning besproken. Er werd bijzondere aandacht besteed aan de opvoedingswinkel. In juni 2007 lanceerde toenmalig minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Vervotte, een oproep voor het indienen van een dossier voor het oprichten van een opvoedingswinkel. De oproep en het dossier werd besproken en de ad-hocwerkgroep bracht een advies uit over de inhoud van het dossier (cfr. verslag ad-hocwerkgroep 5 september 2007).

Daarnaast werd er op regelmatige momenten verslag uitgebracht over de oprichting van de ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. Indien nodig, werden beslissingen voorgelegd aan de ad-hocwerkgroep. De opzet, het tussentijds rapport en het eindrapport van het onderzoek werden ook besproken op de ad-hocwerkgroep.

De oprichting van ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders werd voorbereid. Er werd een oproep tot kandidaat-inrichters gelanceerd. Van elke kandidaat-inrichter werd onderzocht welke de opportuniteiten en beperkingen waren. Op basis hiervan werden twee samenwerkingsverbanden geselecteerd die op korte termijn kunnen instaan voor de oprichting van een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders : Brussel-Centrum (1000

Brussel) (Mini-Mabo, Rivage, Inloop zIa) en Brussel-Zuid (Kuregem) (inloop Huis der Gezinnen, Elmer, Walala).

Er werden verschillende studiebezoeken georganiseerd:

- Op 24 mei 2007 was er een studiebezoek aan ' lieu de rencontre 'in Anderlecht.

Van 4 tot 6 juni 2007 bezochten we met de ploeg de ' spazio insieme' en de ' templi per le famiglie' in Rome, Milaan en Bologna.

- Op 12 juli was er een studiebezoek aan De Speelbrug, een maison verte in Antwerpen.

- Op 20 november brachten we een bezoek aan ' La Tanière des petits Ours' , een lieu de rencontre enfants-parents, in Schaarbeek.

- Op 27 november bezochten we een lieu de rencontre enfants-parents en een maison verte in Roubaix en Lille.

Dit mondde uit in een consensus over de doelstellingen van het aanbod, doelgroep, doelgroepbereik, organisatiestructuur, personeel en locaties en over de acties die op korte termijn moeten gerealiseerd worden in functie van de oprichting van twee Nederlandstalige ontmoetingsplaatsen in Brussel, begin 2008.

De ene ontmoetingsplaats zal gevestigd zijn in de Vlaamse Steenweg 161, 1000 Brussel en de andere in Otletstraat 28, 1070 Brussel.

Begin december 2007 werd de vzw 'Opvoeden in Brussel' opgericht. Deze vzw is inrichtende macht van de twee toekomstige ontmoetingsplaatsen en zal het personeel aanwerven.

Het onderzoek bestond uit een klassieke survey bij een steekproef van 355 ouders. De vragenlijst was een vertaling van de eerder gebruikte Italiaanse vragenlijst (Musatti, 2007; Rullo & Musatti, 2005), die we aanpasten aan de Brusselse context. Bij 44 ouders werd de vragenlijst mondeling afgenomen, soms met een vertaler, om zeker te zijn dat allochtone ouders of ouders die het moeilijker hebben met lezen en schrijven niet uitgesloten zouden worden. Het onderzoek verschafte ons nuttige inzichten in het aanbod opvoedingsondersteuning in Brussel, het Brusselse beleid en de op te richten ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders.

Projectverantwoordelijken: Michel Vandenbroeck (Ugent)

Projectuitvoerder: Tom Boonaert (Ugent), Sandra Van Der Mespel (VBJK), Katelijne De Brabandere (VCOK)

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

4

EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG

KIDDO, het Pedagogisch Tijdschrift voor de kinderopvang

Doelstelling

Pedagogische visies en uitgangspunten en voorbeelden van goede praktijk laten doorstromen naar begeleiders kinderopvang en andere medewerkers kinderopvang.

Resultaat

Er werden 8 nummers uitgegeven van 36 à 40 pagina's in full colour. Sinds januari 2007 volgde Sandra Van der Mespel, Jan Peeters op als hoofdredacteur. Er werd voor het eerst gewerkt met Vlaamse / Nederlandse pagina's: enkele pagina's verschenen enkel in de Vlaamse editie van het tijdschrift. Het betrof enkele nieuwspagina's en twee artikels die een item belichten dat meer specifiek is voor Vlaanderen. Deze Vlaamse pagina's werden positief onthaald.

Daarnaast werd er een nieuwe rubriek gelanceerd: Kwaliteit in beeld. In deze rubriek wordt aan de hand van een foto stilgestaan bij een specifiek aspect van de pedagogische praktijk in de kinderopvang.

Twee nummers verschenen waarin een thema extra in de verf werd gezet: KIDDO 4 besteedde – naar analogie met de KIDDO-dag – aandacht aan de 'honderd talen van kinderen'; KIDDO 6 besteedde aandacht aan eten in de kinderopvang.

Eind 2007 werd de KIDDO geëvalueerd en de bijstellingen voor 2008 werden voorbereid. Vanaf 2008 zullen de volgende wijzigingen worden doorgevoerd: een aangepaste lay-out (soberder en meer éénvormig), 1 nieuwsrubriek i.p.v. een algemene nieuwsrubriek en een Vlaamse nieuwspagina, twee nieuwe rubrieken: babyprikkels en OKIDDO muziek, een nieuwe Column. De rubriek Kind en Gezondheid zal beperkt worden tot 1 pagina. De rubriek Eureka verdwijnt. De Vlaamse/Nederlandse pagina's zullen behouden blijven. Er werd in Vlaanderen een campagne opgezet om het aantal abonnees te verhogen (na twee jaar daling). Op studiedagen en congressen werd het blad gepromoot; startende onthaalouders kregen een kennismakingsnummer; bibliotheken werden aangeschreven; in het najaar gingen we van start met een elektronische nieuwsbrief. Net voor het volgende KIDDO-nummer verschijnt, wordt deze nieuwsbrief verzonden aan alle kinderopvanginitiatieven in Vlaanderen. Het geeft een overzicht van de inhoud in het nieuwe nummer.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel, Benedikte Van Eeghem, Mieke Bruggeman, Caroline Boudry

Financiering: partnerschapsakkoord, abonnementen

Children in Europe / Kinderen in Europa

Doelstelling

Communicatielijnen tussen de voorzieningen voor jonge kinderen in Europa verder uitbouwen.

Resultaat

De keuze van vorig jaar om Kinderen in Europa als zelfstandig magazine uit te geven werd verder gezet. Er werden afgelopen jaar twee nummers uitgegeven, één over meertaligheid bij jonge kinderen en één over gelijke kansen voor kinderen en ouders. Het eerste nummer werd door Kind en Gezin verdeeld naar alle voorzieningen. Het tweede nummer werd uitgegeven in samenwerking met DECET en werd in drie talen verdeeld op de DECET-conferentie over gelijke kansen. Ook de pilootprojecten CKO kregen een exemplaar opgestuurd. Binnenin de nummers van Kinderen in Europa werden de ECCE AMA producten aangeprezen.

Er werden onderhandelingen aangeknoopt met Childcare International, een door de Bernard van Leer Foundation Nederlands project. Zij verdeelden beide nummers in Nederland. Midden 2007 werd de samenwerking tussen VBJK en Childcare International verder op punt gezet en begin 2008 zal een samenwerkingsovereenkomst worden ondertekend.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman, Jan Peeters, Benedikte Van Eeghem.

Financiering: Bernard van Leer Foundation, lonen partnerschapsakkoord

5

ONDERWIJS EN OPLEIDING

Opleiding Begeleider Kinderopvang ondersteunen

Doelstelling

In samenwerking met Kind en Gezin en de onderwijspartners de inhoud van de opleiding Begeleider Kinderopvang beter afstemmen op de noden van het werkveld.

Resultaat

Bij de voorbereiding van het slotevenement van ECCE AMA werd speciale aandacht besteed om ook de leerkrachten te betrekken bij dit evenement.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters en Geert Keersmaekers (K&G)

Financiering: ESF-EQUAL, Bernard van Leer Foundation, partnerschapsakkoord

De competentievereisten van de zelfstandige sector

Er wordt gewacht op de resultaten van het Platform Vernieuwing Kinderopvang om dit deel van het werkingplan aan te pakken.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

De sociale functie van kinderopvang integreren in het vormings-, opleidings- en bijscholingsaanbod

Doelstelling

Aspecten die te maken hebben met de sociale functie van kinderopvang integreren in de opleidingen en trainingen

Resultaat

Een vragenlijst om een vormings- en opleidingsaanbod te screenen op aandacht voor de sociale functie van de kinderopvang (m.a.w. de beeldvorming over kinderopvang) werd ontwikkeld. Deze kan gebruikt worden voor zelfevaluatie en evaluatie door (observerende/deelnemende) derden. Deze vragenlijst werd reeds toegepast op diverse vormen van het VCOK.

Een cursus voor begeleiders kinderopvang "vaardig met diversiteit" werd gerealiseerd. Doel is de competenties in het werken met ouders en kinderen uit kansengroepen te ontwikkelen

Een opleiding voor leidinggevenden "Sociale functie in de kinderopvang" werd tevens gerealiseerd en aangeboden aan de verantwoordelijken van de pilootprojecten "CKO". Bij de afsluiting van het "Ecce-ama project" zal de vragenlijst tezamen met de bijhorende handleiding, het draaiboek van beide opleidingen met bijhorend tekstmateriaal downloadbaar zijn via de website van VCOK en Ecce-ama. De opleidingen werden opgenomen in het VCOK-vormingsaanbod en het postgraduaat verantwoordelijke kinderopvang.

Voor lesgevers en directies werd een didactisch instrument ontwikkeld dat hen ondersteunt bij het thema's sociale functie / omgaan met diversiteit" en dat benut kan worden in elke opleiding voor medewerkers in de kinderopvang.

Projectverantwoordelijke: Renilde Claesen, VOP ECCE AMA: Dirk Brants (VCOK)

Projectuitvoerder: Dirk Brants, Renilde Claesen,

Financiering: partnerschapsakkoord/ ESF-Equal/ cofinanciering VOP

Erkennen verworven competenties

Doelstelling

Het grote aantal niet-opgeleide medewerkers kinderopvang de kans geven om eerder verworven competenties te laten erkennen en hen de mogelijkheid bieden een getuigschrift 'Kinderzorg' te behalen via een verkort leerpad dat in de praktijk verworven competenties valoriseert. Samen met Kind en Gezin en partners komen tot een coherente visie wat betreft vereiste competenties voor de kinderopvang.

Resultaat

De Waalse partners die binnen het TCA Improving Childcare planden een assessmentinstrument te ontwikkelen hebben afgezien van hun oorspronkelijke plannen. Hierdoor kon ook de Vlaamse versie van dit instrument niet aangemaakt worden en kreeg dit project een andere invulling.

VBJK startte in samenwerking met Geert Keersmaekers van Kind en Gezin een onderzoek naar het National Vocational Qualifications systeem in Engeland. Dit NVQ-systeem functioneert al 20 jaar in de Engelse Childcare sector. Prof. Linda Miller werd gecontacteerd met het verzoek om personen te selecteren die een sleutelrol spelen in het proces van professionalisering waarvan het NVQ-systeem deel uitmaakt. De keuze viel op Gill Haynes, vertegenwoordiger van de National Childminding Organisation in de 'Children's Workforce Development Council' (CWDC); Paul Ennals, Chief Executive van de 'National Children's Bureau' en voorzitter van het 'Children's Workforce Network'; Dr. Richard Dorrance, director of Cache, de 'Council for Awards in Children's Care and Education', en tot slot Sue Owen, Early Childhood Unit director of the 'National Children's Bureau', die sinds jaren de evoluties van de National Vocational Qualifications volgt. Op 10 januari 2007 werd van deze vier personen een interview afgenomen in London, door collega Geert Keersmaekers en mezelf. Vervolgens werden op 3 februari 2007 in Birmingham twee diepte-interviews afgenomen van drie wetenschappers die de evoluties op de voet volgen: Prof. Tony Bertram, Prof. Chris Pascal en Prof. Pat Broadhead. De keuze viel op Prof. Pat Broadhead (Leeds Metropolitan University) vanuit haar functie van voorzitter van 'TACTYC, an early years national and international organisation supporting those who train early years educators in any capacity.' Prof. Chris Pascal en Prof. Tony Bertram zijn directeur van CREC (Centre for Research in Early Childhood, University of Worcester).

In februari-maart werden deelrapporten geschreven over dit onderzoek. Dit onderzoek werd eind 2007 nog verder gezet en de resultaten zullen opgenomen worden in de publicaties die op de conferentie zullen voorgesteld worden.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters, Geert Keersmaekers (K&G)

Financiering: partnerschapsakkoord, ECCE AMA

Didactisch materiaal voor de Buitenschoolse Kinderopvang

Doelstelling

De VDAB opleiding medewerker buitenschoolse kinderopvang en de module Buitenschoolse kinderopvang van het zevende jaar Kinderzorg ondersteunen door het ontwikkelen van aangepast didactisch materiaal.

Resultaat

Het onderdeel van dit werkingsplan kon niet worden uitgevoerd.

Financiering: partnerschap

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord

Een eigentijds opleidingsproject voor onthaalouders

Doelstelling

Onthaalouders beter voorbereiden op hun complexe taak via het ontwikkelen van vormingsmaterialen die nauw aansluiten bij de praktijk van het soort opvang dat zij verzorgen. Dit opleidingsinstrument heeft tot doel de professionalisering van de opvang in gezinsverband te ondersteunen en moet tevens bijdragen tot het verbeteren van de kwaliteit van dit soort opvang.

Resultaat

Initiatie cursus computer en internet voor onthaalouders

Er werd verder gewerkt aan de initiatie cursus computer en internet voor onthaalouders. Op basis van de try-out in 2006 werd de cursus geëvalueerd en bijgestuurd. Het doe-boek voor de cursisten werd afgewerkt. Er werd een handleiding voor de lesgever ontwikkeld.

Opleidingsinstrument voor onthaalouders

In samenwerking met UGent, vakgroep sociale agogiek werd de testversie van het elektronisch lespakket 'Spel en Speelgoed' geëvalueerd. Daarbij werd de tevredenheid en betekenisverlening van de deelnemers aan drie testgroepen bevestigd. De evaluatie bood ons nuttige feedback voor de verdere uitwerking van de elektronische lespakketten. Op basis hiervan werd er een definitief concept ontwikkeld voor de elektronische lespakketten. Daarnaast werd er beslist om Solvolution (partner Edugolive) te betrekken bij de verdere ontwikkeling. In concreto kreeg Solvolution de opdracht 3 templates te ontwikkelen (kwistemplate, drag & drop-template en click and reveal-template).

De leerdoelen en de inhoud van de verschillende onderdelen (e-learning, groepsessie, huiswerkopdrachten, individuele coaching) van het opleidingsinstrument werden verder verfijnd. Op basis hiervan ging de uitwerking van de groepsessies en huiswerkopdrachten van start. De elektronische lespakketten (Kennismaking met de kinderopvang, Begeleiden van jonge kinderen, Spel en speelgoed, Gezonde voeding, Zieke kinderen en hygiëne, Veiligheid) werden verder ontwikkeld.

Tenslotte werd de uitwerking van een handleiding voor dienstverantwoordelijken en lesgevers opgestart. De handleiding geeft o.a. uitleg bij het competentieprofiel, het principe van 'blended learning' en de samenstelling van een begeleidingstraject.

Ondersteuning intake en selectie van onthaalouders

In de opstartfase bleek dat er nood is aan methodieken om te gebruiken bij de intake en selectie van onthaalouders. Deze behoefte leeft vooral bij de dienstverantwoordelijken tewerkgesteld in kleine diensten. Er werd gestart met de uitwerking van een korte training voor deze doelgroep. In een eerste stap wordt er onderzocht welke methodieken bruikbaar

zijn; vervolgens wordt de training uitgewerkt. De training zal focussen op het gebruik van deze methodieken.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel
Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel, Sylvie Demeyer, Renilde Claesen
Financiering: partnerschapsakkoord/ ESF-Equal/ cofinanciering VOP

Kinderopvang in het Hoger Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Hoger Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang.

Resultaat

Derde opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters
Projectuitvoerders: Jan Peeters, Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen
Financiering: partnerschapsakkoord

Kinderopvang in het Universitair Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Universitair Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang en zodat kinderopvang erkend raakt als onderzoeksterrein.

Proces

De vakgroep Sociale Agogiek heeft het vak "Kinderzorg" ingeschreven in het leerplan van de "Master Social Work". Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o.m. Gezinspedagogiek aan de Ugent).

Resultaat

Het vak Kinderzorg werd voor de derde maal gegeven in 2007. Daarnaast werden meerdere masterproeven (theses) van studenten begeleid over onderwerpen, verwant aan de activiteiten van VBJK, waaronder:

- e-learning bij onthaalouders
- gebruikers van a-typische kinderopvang
- inclusie, kinderopvang voor nieuwkomers
- meertaligheid in de kinderopvang
- visies van ouders op kinderopvang als socialisering
- literatuurstudie over homoseksueel ouderschap

Na enkele jaren wordt kinderopvang stilaan een onderwerp dat door studenten erkend en herkend wordt als een academisch onderwerp en een mogelijkheid voor hun beroepsoriëntering. De scripties leveren in een aantal gevallen ook interessant evaluatiemateriaal (bvb. de scriptie over e-learning bij onthaalouders) of inspiratie (bvb. de scriptie over kinderopvang als socialisering). Op die manier levert de samenwerking met de vakgroep Sociale Agogiek een win-win situatie op.

Projectverantwoordelijke: Michel Vandenbroeck
Projectuitvoerder: Michel Vandenbroeck
Financiering: Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek

6

ONDERZOEK

Europees onderzoek: Kwaliteitscriteria inzake omgaan met diversiteit

Doelstelling

Het definiëren van kwaliteitscriteria met focus op respect voor diversiteit en gelijkwaardigheid. Deze criteria zullen een kader scheppen voor en richting geven aan acties in de kinderopvang.

Resultaat

Binnen het netwerk DECET werd een onderzoeksgroep opgezet met de Freie Universität Berlin, Schedia (Athene) en de Strathclyde University (Glasgow), het Centre for Research in Early Childhood (Birmingham), ESSSE (Lyon) en VBJK. De groepsleden testten deze criteria uit bij diverse discussiegroepen (ouders, trainers, kinderen, verantwoordelijken kinderopvang) in eigen land.

In 2007 werd de brochure 'Making sense of good practise' uitgebracht, met de bedoeling beleidsmakers te inspireren, training te bevorderen, reflectie en actie bij verantwoordelijken kinderopvang te stimuleren. In januari 2008 worden de Nederlandstalige, Duitse, Griekse, Franse en Spaanse versies gedrukt.

De brochure zal in de toekomst nog toegankelijker gemaakt worden zodat het een praktisch instrument voor teams wordt.

Projectverantwoordelijke: Regine Schallenberg (internationaal)

Projectuitvoerder: : Veerle Vervaeet i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Van Leer Foundation

Europees onderzoek: Een internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen

Doelstelling

Het proces van toenemende professionalisering en een aantal modellen van professionaliteit in diverse Europese landen bestuderen om zo de evoluties in eigen land beter te kunnen begeleiden.

Resultaat

De studie zal in februari 2008 klaar zijn en op de slotconferentie in april 2008 zal met de resultaten naar buiten gekomen worden. Het deel van de studie over Denemarken, Engeland, Nieuw-Zeeland en Frankrijk werd ook in het Engels vertaald.

Projectfinanciering: Equal, Vakgroep Sociale Agogiek Universiteit Gent, Bernard van Leer Foundation.
Projectverantwoordelijke en uitvoerders: Jan Peeters, Prof. Maria De Bie en transnationale partners.

7

PUBLICATIES VAN VBJK-MEDEWERKERS

Advies

Vervaeet, V., (2007) Werkgroep Ouderparticipatie en Beleid, PBD, Stad Gent
Vervaeet, V., (2007) Werkgroep DECET principes en criteria, PBD, Stad Gent
Vervaeet, V., Sociale functie in de kinderopvang, voor projectbegeleiders CKO, K&G,
14 mei, 29 mei

Artikelen

Peeters, J., (2007) De OESO lichtte de Vlaamse Kinderopvang door... In Tijdschrift voor Welzijnswerk. 31e jg., nr. 284. p. 34-38.

Peeters, J., (2007) Sostegno alla 'masculinita' Bambine de Europa 4

Van der Mespel, S., L' accueil des enfants flamands en mouvement. Métiers de la petite enfance, Juin 2007 (130), 9

Artikelen in KIDDO

Boudry, C.,

- Samen schminken, nr. 1 p 10
- Zwarte vingers, nr. 2 p 24
- Een kunstproject met zand en gips, nr. 3 p 12
- Fantastisch plastisch, nr. 4 p 12
- Spetter pieter pater, nr. 5 p 12
- Buffel, Bizon, hert en steenbok, nr. 6 p 12
- Ik kan schrijven, nr. 7 p 12
- Jas op stap, nr. 8 p 12

Van Eeghem, B.,

- Kinderopvang is meer dan 'Zorgen voor Kinderen', nr. 3 p 24
- De Lucht bestaat in 1001 vormen, nr. 4 p 10
- De rest van Vlaanderen heeft ons initiatief vlot overgenomen, nr. 4 p 26
- Wat natuurlijk is, is veel eerlijker. Op bezoek bij een opvangouder met een groene visie, nr. 5 p 14
- Lekker eropuit. Speelideeën voor kinderen in en rond de natuur, nr. 5 p 22

Kinderen hebben enorm veel te bieden, nr. 5 p 26
Bouw je eigen wilgenhut. De enige hut die echt leeft, nr. 5 p 36
Welkom in eetcafé De chocomuilkes. Waar eten geen must maar een lust is,
nr. 6 p 14
Een portret van het Lokaal Overleg Kinderopvang. Het belangrijkste is dat we
kinderen samenbrengen, nr. 6 p 20
Mama's met een eigen kind in de opvang. Ik vind het erg fijn dat ik dit werk kan
doen, nr. 6 p 38
Is er een opvangouder in de zaal? De vliegende onthaalouder tot uw dienst,
nr. 7 p 14
Studenten zijn geëngageerd om het goed te doen in de opvang. Een portret van
een docent Kinderzorg, nr. 7 p 26
Kinderopvang een uitdaging voor jong en oud(er). Twee studenten kindzorg
vertellen nr. 8 p 26
Feesten anders bekeken. Over Sint, Suikerfeest en samen vieren, nr. 8 p 34
Leidinggeven in de kinderopvang. Iets voor jou, nr 8 p 36
Het is geen bezwaar. Seropositieve kinderen in de opvang, nr 8 p 40

Van der Mespel, S.,
Redactioneel :
Een nieuw KIDDO-jaar
Opvoedingsondersteuning
Verbondenheid
Spreekt men hier Nederlands?
De papaverklaring
De ecologische voetafdruk
Ouders gewikt en gewogen
Tastbare kunst

Kwaliteit in beeld:
Het eetmoment
De verkleedkoffer
Samen in de opvang
Slapen
Ik doe het wel alleen!
In gesprek met de allerkleinsten
Welkom in het team

Bijwonen conferenties en studiedagen

Boudry, C., (2007) Sporen, Een introductie in de Sporen/pedagogiek, Stichting
Pedagogiekontwikkeling, Amsterdam, 8 november

Van der Mespel, S., & Van Eeghem, B., Kinderopvangcongres, Ede, 28 april

Van der Mespel, S., studiedag Thuistaal en/in onderwijs, Brussel, 15 mei

Van der Mespel, S., studiedag e-learning AUGent, Gent, 23 mei

Van der Mespel, S., Studie- en ontmoetingsdag: opvoedingsondersteuning, een
meerstemmig geluid, Brussel, 8 juni

Van der Mespel, S., Lezing door Jo Hermanns 'Opvoedingsondersteuning, wat brengt het bij?' in het kader van Lezingenreeks 'Verwikkeling, vertwijfeling en verwondering: Discussies over sociaal werk', Gent, 23 november

Van der Mespel, S., Academische zitting 20 jaar Kind en Gezin, Brussel, 14 december

Brochures

Desmedt, E., Vandenbreock, M., Boudry, C., De Brabandere, K., Vens, N. (2007). Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoeften, een handleiding. Gent VBJK.

Van der Mespel, S. (2007). *De film Childcare Stories als discussiemateriaal. Suggesties en tips voor gebruik in gesprek met ouders en kinderopvang.* Gent: VBJK

Internationale redactievergaderingen kiddo en kinderen in Europa

Peeters, J., Redactievergadering Kinderen in Europa Verona, 14-15 maart.

Peeters, J., Redactievergadering Kinderen in Europa Copenhagen, 9 -10 oktober

Van der Mespel, S., & Van Eeghem, B., redactieoverleg met SWP, Rotterdam, 21 februari

Van der Mespel, S., & Van Eeghem, B., redactieoverleg met SWP, Amsterdam, 28 & 29 augustus

Bezoek van de Nederlandse redactieraad aan VBJK, Gent, 13 september

Van der Mespel, S., & Bruggeman, M., redactieoverleg met SWP, Rotterdam, 29 oktober

Key notes en lezingen op studiedagen en congressen

Boudry, C., (2007) Taal in alle kleuren Kiddodag Gent 31 mei en Leuven 2 juni

Boudry, C., (2007) Respect voor diversiteit, VAG adoptie Ternat, 3 april

Claesen, R., Ouderbeleid in de kinderopvang: een kader, keynote op de studiedag 'Ouderbeleid in de kinderopvang'. Brussel, 1 maart

Claesen, R., Ouderbeleid in de kinderopvang: een kader, keynote op de studiedag 'Ouderbeleid in de kinderopvang'. Mechelen, 13 maart

Peeters, J., (2007) key-note 'Childcare in the EU, similar needs different solutions ' op Equal Conferentie Childcare needs and choices' in Talinn op 26 en 27 februari

Peeters, J., (2007) 'Men in ECE: from exclusion to a men-friendly climate' key-note op de Annual Conference van de Early Childhood Council Christchurch in New Zealand , 30 March- 1 April, (350 deelnemers).

Peeters, J., (2007) 'Including men in early childhood education: Insights from the European experience' Lezing aan de Victoria University van Wellington op 3 April

Peeters, J., (2007) 'Childcare in the EU: similar needs, different solutions.' En 'The impact of the EU on ECEC policy in Flanders' lezingen aan het Institute for Social Studies in Den Haag op 24 april

Peeters, J., (2007) 'L'inclusion des hommes dans les métiers des jeunes enfants, une perspective Européenne' lezing voor docenten van de ESSSE Hogeschool voor opvoeders in Lyon op 27 april 07.

Peeters, J., (2007) Lezing over de rol van de vader met vertaling in het Berbers voor allochtone Marokkaanse ouders in Moskee van Genk op 31 mei

Peeters, J., (2007) 'La place des hommes dans les métiers du secteur enfance et jeunesse' keynote Equalproject ALICE te Aix-en-Provence op 14 juni

Vandenbroeck, M., (2007) The role of parents in the early years: The relationship between research, ethics and politics. Paper presented at the 17th EECERA Annual conference. Prague: EECERA.

Vandenbroeck, M., (2007) Quantitative, qualitative and post-structural methodologies: Getting beyond the dichotomy of the good, the bad and the ugly. Paper presented at the seminar *Exploring Qualitative Paradigms*. Prague: ISSA-EECERA.

Vandenbroeck, M., (2007) Governing Families in the Social Investment State. New Emerging Salvation Themes in Early Childhood Education. Paper presented at the 15th Conference Reconceptualizing Early Childhood Education. Hong Kong: Hong Kong Institute of Education.
Vandenbroeck, M. (2007) Policies for diversity and social inclusion in early childhood care and education. Keynote presentation at the OECD workshop, Brussels: OECD – Kind en Gezin Academie.

Vandenbroeck, M., (2007) L'identité, un sens pluriel. Plenaire bijdrage op het congres *Entre identité nationale et intégration européenne*. Paris : Elele, i.s.m. de Groupe d'Amitié Franco-Turque en de Franse Senaat.

Vandenbroeck, M., (2007) Eduquer nos enfants à la diversité. Key note presentation at *Le défi de la diversité pour les jeunes enfants*. Toulouse : Le Furet.

Vandenbroeck, M., (2007) Early Childhood Care and Education in today's society. Key note paper presented at the conference *Childcare has a future*. Interlaken: OMEP – Schweizerischer Krippenverband.

Vandenbroeck, M., (2007) Diverse Diversities. Keynote presentation at the international conference *Foundations for Equal Opportunities for All in Early childhood Education*. Brussels: DECET.

Vandenbroeck, M., (2007) Le soutien à la parentalité: prévention ou prétentions? Key note au *Colloque Dans la diversité des formes familiales, comment évoluent le soutien et l'accompagnement parental ?* Bruxelles : Ecole des Parents et des Educateurs.

Vandenbroeck, M., (2007) Opvoedingsondersteuning, een gedeelde verantwoordelijkheid. Keynote op de studiedag Opvoedingsondersteuning. Mechelen: Stad Mechelen.

Van der Mespel, S., Ouderbeleid in de kinderopvang: een kader, keynote op de studiedag 'Ouderbeleid in de kinderopvang'. Gent, 27 februari

Van der Mespel, S., Ouderbeleid in de kinderopvang: een kader, keynote op de studiedag 'Ouderbeleid in de kinderopvang'. Brussel, 3 maart

Van der Mespel, S., Ouderbeleid in de kinderopvang: een kader, keynote op de studiedag 'Ouderbeleid in de kinderopvang'. Brugge, 6 maart

Van der Mespel, S., Taalachterstand bij anderstalige kinderen? Een denkoefening voor de kinderopvang. keynote op de 'GO! studiedag kinderopvang'. Leuven, 21 november

Lezingen en debatten

Vervaeke, V., Kinderopvang en Inburgering, een actieonderzoek, Studiedag "Bruggen bouwen", Brussel, 12 januari 2007

Medewerking aan mediaproducties

Het Franse project Alice gaf een DVD uit over een lezing van Jan Peeters, met cartoons van Eric Apéré onder de titel: La place des hommes dans les métiers de l' enfance et de la jeunesse.'

Organiseren van buitenlandse studiebezoeken aan Vlaamse kinderopvangvoorzieningen

Boudry C., Bezoek aan La tanière des petits Ours, Schaarbeek voor een delegatie tijdens de decetconferentie, oktober

Boudry C., Bezoek studenten uit de Derde Wereld, via het International Centre for Child and Youth Studies (ICYS), International Child Development Initiatives (ICDI) uit Den Haag, 8 - 10 mei,

Trainingen, lessen aan studenten

Boudry, C., Kunstzinnige kinderopvang, kindercare & gezinspedagogiek, Universiteit Gent, 21 maart

Vervaeke, V., Kinderopvang en Inburgering, een actieonderzoek, aan studenten sociale agogiek, Universiteit Gent, 15 mei

Van der Mespel, S., Is kinderopvang opvoedingsondersteuning?, Vormingscyclus Kinderrechten voor de praktijk, Universiteit Gent, vakgroep Sociale Agogiek, 19 oktober

Wetenschappelijke artikelen

Brougère, G. & Vandenbroeck, M. (eds.) (2007) *Repenser l'éducation des jeunes enfants*. Bruxelles : Peter Lang

Peeters, J. (2007). Including Men in Early Childhood Education: Insights from the European Experience. *New Zealand Research in Early Childhood Education*. Vol. 10. p.15-24.

Vandenbroeck, M., Verschelden, G., Boonaert, T. & Van Haute, L., (2007) Changes in the digital divide: a case from Belgium. *British Journal of Educational Technology*, 38(4), 742-743. Doi: 10.1111/j.1467-8535.2007.00698.x

Vandenbroeck, M., Verschelden, G. & Boonaert, T. (2007) E-learning in a female low-status profession: The role of motivation, anxiety and social support in the learning divide. *Journal of Computer Assisted Learning*. Doi: 10.1111/j.1365-2729.2007.00252.x

Vandenbroeck, M., De Visscher, S., Van Nuffel, K. & Ferla, J. (2007) Mothers' Search for Infant Child Care: The Dynamic Relation between Availability and Desirability in a Continental European Welfare State. *Early Childhood Research Quarterly*. Doi: 10.1016/j.ecresq.2007.09.002

Vandenbroeck, M., (2007) Beyond Anti-Bias Education: Changing Conceptions of Diversity and Equity in European Early Childhood Education. *European Early Childhood Education Research Journal*, 15 (1). 21-35. DOI: 10.1080/13502930601046604

Vandenbroeck, M., (2007) Kinderopvang: voorschoolse preventie of sociale rechtvaardigheid? *School en samenleving* 14, 97-110.

Vandenbroeck, M., (2007) De-culturalising social inclusion and re-culturalising outcomes. *Early Childhood Matters*, 108. 7-10.

Vandenbroeck, M., (2007) Diversidad y equidad. *Infancia*, 105. 3-6.

Vandenbroeck, M., (2007) Diversité et inclusion sociale dans les lieux d'accueil de la petite enfance. In : Rayna, S. & Belon, X. (eds.). *Quel accueil demain pour la petite enfance ?* Ramonville Saint-Agne : Érès. 115-120.

Bouverne-De Bie, M. & Vandenbroeck, M., (2007) De hoeksteen van de samenleving? Een gezinspedagogiek met hoeken en kanten. In: Colpin, H. & Van Crombrugge, H. (red.). *Gezinnen en gezinspedagogiek. Geboeid door verscheidenheid*. Leuven: Garant. 43-60.

Workshops en debatten

Boudry, C., Actief ondersteunen van een positief zelfbeeld bij jonge kinderen (4 tot 8 jaar), Sint-Niklaas, 17 januari

Boudry, C., Actief ondersteunen van een positief zelfbeeld bij jonge kinderen (9 tot 12 jaar), Sint-Niklaas, 22 januari

Peeters, J., Introductie bij voorstelling Childcare Stories op de Annual Conference van de van de Italiaanse vereniging Gruppo Nazionale Nidi Infanzia voor ongeveer 200 deelnemers op 16 maart in Verona.

Peeters, J., Introductie film Childcare Stories op de Early Childhood Council Annual Conference in Christchurch New Zealand op 1 April door Jan Peeters (60 aanwezigen).

Peeters, J., Introductie film Childcare Stories voor de docenten van het Institute for Early Childhood Studies Victoria University Wellington, New Zealand Tuesday, op 3 April 2007

Peeters, J., Introductie film Childcare Stories voor postgraduate students uit de derde wereld die opleiding 'Children Youth and Development' volgen aan Institute for Social Studies in Den Haag -24 april 07 (40 deelnemers)

Peeters, J., DECET-conferentie Foundations for Equal Opportunities for all in Early Childhood Education in Brussel op 19 oktober 2007 twee workshops met Nicole Horn en Katlijn Demuynck één over het werken met de drietalige vaderbrochure La participation des pères dans les structures des jeunes enfants en één over de film, die simultaan in het Engels en het Frans werd vertoond. (60 deelnemers).

Vervaeke, V., Childcare and Integration of newly arriving immigrants, The Brussels policy. An action research project. International conference: Foundations for Equal Opportunities for All in Early childhood Education, Brussel, DECET, 18 oktober

Van der Mespel, S., Childcare Stories: wat verwachten ouders van kinderopvang?, studiedag Landelijke Kinderopvang, Wijgmaal, 13 februari

Van der Mespel, S., e-learning in de kinderopvang, PBD Evenement, Gent, 7 mei

BIJLAGE 1

STOP, Steunpunt en Trainingscentrum OPvoeding

De missie van het STOP-team is 'bijdragen aan preventie van antisociaal gedrag' en dit met respect voor ouders en vertrekkend vanuit hun hulpvraag.

De activiteiten die we ontwikkelen om deze missie na te streven zijn te vatten in vier groepen:

- hulpverlening,
- methodiekwontwikkeling en verspreiding,
- vorming hulpverleners, en
- beleidsbeïnvloeding.

In dit jaarverslag zullen we per groep activiteiten aangeven wat er specifiek was voor 2007.

De grote verandering in 2007 was dat de projectperiode onder de bijzondere jeugdzorg werd afgesloten en dat ons STOP-team vanaf 1 januari 2007 recurrente middelen krijgt via Kind & Gezin.

Dankzij bemiddeling van de coördinator van het VBJK, Jan Peeters, konden we bekomen deel te blijven uitmaken van het VBJK.

1. Hulpverlening

We organiseren elk jaar opnieuw vier trainingsgroepen: twee in het voorjaar (Lokeren en Gent) en twee in het najaar (idem). In elke groep kunnen maximaal tien gezinnen geholpen worden. Het voorbije jaar betrof het in totaal 40 gezinnen.

We bereiken een heterogeen publiek: kansarme en kansrijke gezinnen, éénoudergezinnen, nieuw-samengestelde en oorspronkelijke gezinnen, allochtone en autochtone gezinnen, jongens en meisjes. We willen dit ook bewust blijven nastreven. De ervaring heeft ons geleerd dat dit een meerwaarde heeft. Ouders worden benaderd als ouders – dat is wat hen bindt – en niet als bijvoorbeeld kansarme of Marokkaanse ouders.

2. Methodiekwontwikkeling en verspreiding

Naar aanleiding van het Globaal Plan (2006) van minister Vervotte wordt sinds begin 2007 in Vlaanderen de methodiek verspreid. In 2007 werden teams uit enkele CKG's uit Antwerpen en Limburg opgeleid. Zij verzorgen sinds oktober op locaties in Antwerpen, Turnhout en Hasselt STOP4-7 trainingen.

In Nederland is nog een bijkomend team uit het Kabouterhuis in Amsterdam opgeleid.

In 2007 werd een eerste fase van het onderzoek naar de effectiviteit van het programma afgerond. De resultaten zijn erg bemoedigend en geven aanleiding tot optimisme, maar ook tot bijsturing voor specifieke doelgroepen.

3. Vorming van hulpverleners

Het hoofdbestanddeel van de gegeven vormingen zijn pedagogische studiedagen op basisscholen. We vinden dit een belangrijk aspect van onze werking: we zien scholen als een belangrijke partner in onze werking. We merken, zowel in positieve als negatieve zin, de grote invloed van de pedagogische vaardigheden van leerkrachten op 'onze' kinderen én ouders.

In het kader van de verspreiding van de methodiek werd, zoals reeds vermeld, opleiding verzorgd voor teams uit Antwerpen, Limburg en Amsterdam.

Daarnaast werd een actieve bijdrage geleverd aan volgende studiedagen of congressen:
In de Hogeschool Gent (27 april)
Studiedag Gedragstherapie Kortenberg (7 december)

4. Beleidsbeïnvloeding

Aangezien we de opdracht hebben gekregen om onze methodiek te implementeren in Vlaanderen, werd er gekozen om ons in eerste instantie daar op te focussen en even minder werk te maken van directe beleidsbeïnvloeding.

Samenvatting

2007 betekende vooral een spannend en inspannend jaar: de verspreiding (en dus ook erkenning) in Vlaanderen is een feit!

Geïnteresseerden kunnen het volledige jaarverslag aanvragen bij wim.demey@ugent.be .

Wim De Mey
Coördinator STOP-project

] Werkingsplan 2008 [

Expertisecentrum voor Opvoeding & Kinderopvang

VBJK is partner van Kind & Gezin

1

ADVIESVERLENING

Task force Kwalificatievereisten Kinderopvang

Deelnemer voor VBJK: Jan Peeters

Platform vernieuwde kinderopvang

Deelnemer voor VBJK: Jan Peeters

Netwerk ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders

In verschillende Vlaamse steden bestaat er een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders of zijn er plannen om een ontmoetingsplaats op te richten. In het netwerk ontmoeten inrichters van ontmoetingsplaatsen en lokale beleidsverantwoordelijken elkaar. De doelstelling van het netwerk is ten eerste het uitwisselen over visie en praktijk van de ontmoetingsplaatsen en ten tweede het ontwikkelen van een gemeenschappelijk kader (o.a. wat is een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders? wat zijn gemeenschappelijke kenmerken? binnen welk beleidsdomein situeren de ontmoetingsplaatsen zich? enz.).

Voorzitter: Sandra Van der Mespel

Andere adviesgroepen

Voorzitter Lokaal Overleg, Adviesgroep Voorschoolse opvang Brussel: Michel Vandenbroeck
Voorzitter Lokaal Overleg Gent: Jan Peeters

2

HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL

2. 1. Over kinderopvang

Slotevenement van Equal-project ecce ama!

Europees evenement dat zowel Europees rondetafelgesprek, Onderwijsconferentie als KIDDO-dag omvat.

Thema

Het beroep begeleider/onthaalouder: verleden en toekomst

Doelgroepen

onderwijsmensen, opvangouders en begeleiders, internationale partners van het Improving Childcare Network, leidinggevend en kinderopvang, beleidsmakers.

LUIK 1: LEZINGEN EN WORKSHOPS

Doelstelling

Een brede discussie in gang zetten over de toekomst van het beroep begeleider kinderopvang

Proces

Binnen de task force kwalificatievereisten is er een discussie gaande over de kwalificatievereisten voor de kinderopvang. Daarnaast is er de afgelopen jaren expertise opgebouwd in het Equal-project ecce ama! en via het transnationaal samenwerkingsverband Improving Childcare waar ecce ama! lid van is.

Uitwerking

Via lezingen en workshops worden nieuwe inzichten over professionaliteit van medewerkers kinderopvang naar de doelgroepen gebracht.

De activiteiten zijn verspreid over drie verschillende uitgewerkte dagen voor de onderscheiden doelgroepen. Het programma wordt samengesteld door een werkgroep met deelnemers van ecce ama! die elk vanuit hun organisatie een inbreng doen.

- Dag 1: Algemeen, conceptueel, beleidsmatig, Europees
- Dag 2: Conclusies voor opleiding (link tussen outcome ecce ama!-project en onderwijs)
- Dag 3: In de praktijk (workshops met bruikbare informatie en werkwijzen voor de opvangouders en begeleiders).
- Luik 2: Video-installatie

LUIK 2: VIDEO-INSTALLATIE

Doelstelling

Een inzicht geven in de evoluties wat betreft de invulling van het beroep van medewerker kinderopvang in de afgelopen drie decennia en een eerbetoon brengen aan de praktijkmensen die een actieve rol hebben gehad als *actors of change* in dit proces.

Proces en uitwerking

Er werden binnen het ecce ama!-project in totaal 30 uren video-interviews met medewerkers kinderopvang gescreend op hun belang voor het professionaliseringsdiscours. Het gaat over opnames van onthaalouders en medewerkers kinderopvang die spreken over hun beroep van de jaren 70 tot nu, getuigenis in beeld en geluid van professionelen die actief getracht hebben hun beroep anders in te vullen, met een vooruitblik naar de toekomst. De video-installatie zal gestructureerd worden volgens thema's die in een bepaalde periode belangrijk waren (medisch-hygiënisch, geloof in bijscholing, ontstaan van nieuwe opleidingen, diversiteit, mannen, competentiedenken).

De installatie is doorlopend te bezoeken gedurende het hele congres en toegankelijk voor alle deelnemers.

Datum: drie dagen in de week van 21 tot 25 april 2008

Locatie: Kind en Gezin (Hallepoort, Brussel)

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters en Sandra Van der Mespel

Financiering: ESF-Equal, cofinanciering Vlaams Ontwikkelingspartnerschap van ecce ama!, Bernard van Leer Foundation

Studiedag voor proefprojecten CKO (centra voor kinderopvang)

Doelstelling

De sector voorbeelden van *interesting practice* aanleveren die hen moeten bijstaan bij de hervorming van de sector (CKO's). De studiedag tracht de eerste resultaten van de CKO pilootprojecten voor te stellen aan de bredere sector.

Doelgroepen

De studiedag richt zich zowel tot de medewerkers die deelnemen aan de proefprojecten, als tot diegenen die niet geselecteerd waren, als tot alle geïnteresseerden binnen de sector.

Proces

In het najaar (september of oktober 2008) in samenwerking met Kind en Gezin een studiedag met Europese sprekers organiseren rond de eerste resultaten van de pilootprojecten CKO. Naast sprekers die de opgedane ervaringen binnen de pilootprojecten kaderen binnen actuele visies op kinderopvang in Europa, zullen er voorbeelden van *interesting practice* naar voor gebracht worden uit andere Europese landen.

Beoogd resultaat

200 deelnemers bereiken

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters

Financiering: partnerschapsakkoord

Visietekst van Kinderen in Europa over voorzieningen voor jonge kinderen

Doelstelling

Een discussie in Vlaanderen op gang brengen over de tekst 'Voorzieningen voor jonge kinderen: De ontwikkeling van een Europese aanpak' van Peter Moss. In deze discussie wil VBJK zowel beleidsverantwoordelijken als de sector zelf betrekken.

Proces

Kinderen in Europa lanceerde een visietekst in 2007. Deze tekst gaat uit van een inspirerende kijk over hoe de nood aan voorzieningen voor jonge kinderen in Europa zou kunnen ingevuld worden. Hij stelt vragen over de aard van deze voorzieningen, de verantwoordelijkheid hiervoor (lokaal/nationaal of Europees) en welke acties er ondernomen kunnen worden. Het is de bedoeling dat de tekst bediscussieerd wordt in zoveel mogelijk landen in Europa. VBJK zal deze consultatie organiseren met de vertegenwoordigers van de sector die in zijn Raad van Beheer zetelen.

Beoogd resultaat

De resultaten van de gevoerde discussie worden weergegeven in een aantal KIDDO-artikels.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Jan Peeters en Mieke Bruggeman

Financiering: partnerschapsakkoord

Boek en DVD 'Ontvlambare vingers'

Doelstelling

Binnen het kader van doelstelling 2 van ECCE AMA de sociale functie van kinderopvang op een laagdrempelige manier ingang doen vinden. Naar analogie met de beroemde aanpak uit Noord-Italië (Reggio, Pistoia, Genua, Bologna,...) een pedagogisch model ontwikkelen en bekend maken dat gebaseerd is op het betrekken van ouders en de buurt via kunstzinnige activiteiten voor kinderen in kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang.

Doelgroep

Ouders en mensen die professioneel werken met jonge kinderen (0 tot 6 jaar)

Proces

Deze publicatie geeft ideeën en praktische tips om met de kinderen, de ouders en de buurt aan de slag te gaan vanuit een artistieke invalshoek. Bij het boek hoort een DVD met daarin onder meer een film over de choreograaf Alain Platel, waarin hij na observatie van kinderen en ouders een dansproductie maakt over de eerste stappen van het jonge kind. Een tweede film illustreert het werk van atelierista die samen met de kinderen en de buurt een beeld maakt.

De film en het boek zullen voorgesteld worden in het voorjaar van 2008 op het Kinderopvang Congres in Ede in maart en op de ECCE AMA slotconferentie in April.

Voor de disseminatie zijn de volgende activiteiten gepland:

- een evenement voor Vlaamse vormingswerkers
- een vorming voor begeleidsters en voor leidinggevenden
- gastcursussen in andere landen via de netwerken van VBJK.

Beoogd resultaat

Uitgave van een boek en DVD bij SWP en ondersteuning van de doelgroep bij het praktisch gebruik van deze media.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Caroline Boudry en Herwig Deweerdt
Financiering: ECCE AMA doelstelling 2, partnerschapsakkoord, SWP.

Project Zig-Zag

Doelstelling

Een pedagogisch model ontwikkelen om een kwalitatieve kinderopvang te ontwikkelen in samenspraak met jonge kinderen, volwassenen (ouders en professionele team) en de buurt.

Proces

Zig-Zag Vlaanderen is een project van de Pedagogische Begeleidingsdienst Stad Gent in samenwerking met VBJK en het kinderdagverblijf Patjoepelke Lokeren. De deelnemende voorzieningen onderzoeken hoe ze de pedagogische methode van het 'documenteren' in praktijk kunnen brengen. VBJK staat in voor de begeleiding van het team van het kinderdagverblijf De Knuffelboom. Sinds 2006 begeleidt VBJK de projectgroep waarin acties worden uitgezet en ervaringen besproken. De pedagogische documentatie wordt op deze projectgroep gebruikt om te reflecteren over de begeleiding van de verschillende teams. Naar analogie van Zig-Zag Vlaanderen werd er in Luxemburg een gelijkaardig project opgezet. Vijf Luxemburgse kinderdagverblijven en centra voor buitenschoolse opvang worden begeleid door het Centre d'études, recherches et développement (Luxemburg). VBJK staat in voor de supervisie (3-maandelijks) van dit begeleidingsproces. In 2008 wordt er een uitwisseling georganiseerd tussen het Zig-Zag-project in respectievelijk Vlaanderen en Luxemburg.

Beoogd resultaat

Inspirerende praktijkvoorbeelden van documenteren in de kinderopvang.

Handvaten ontwikkelen om met behulp van documentatiemateriaal de werking binnen de opvang in vraag te stellen en te verbeteren.

Inspirerende praktijkvoorbeelden om via documenteren de participatie van ouders, kinderen, het team en de omgeving te vergroten.

Deze praktijkvoorbeelden en handvaten zullen we verspreiden via artikels en Okid(d)o's in KIDDO. Daarnaast zullen de ervaringen meegenomen worden bij de voorbereiding van een handleiding over documenteren.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Caroline Boudry

Financiering: voor Vlaanderen: partnerschapsakkoord, Stad Gent, UZ Gent; voor Luxemburg: Caritas Luxemburg

Vorbereiding Handleiding 'Documenteren'

Doelstelling

De sector een kader en praktijkvoorbeelden aanreiken over de pedagogische methode van 'documenteren' in de kinderopvang.

Proces

'Documenteren' als manier om een kwalitatieve kinderopvang te ontwikkelen in samenspraak met jonge kinderen, volwassenen (ouders en professioneel team) en de buurt mag op steeds meer interesse rekenen in de sector. Er is nood aan een kader en praktijkvoorbeelden om invulling te geven aan dit documenteren.

VBJK zal diverse betrokkenen uit de sector kinderopvang (voorschoolse en buitenschoolse) die ervaring hebben met documenteren rond de tafel brengen, met het doel een kader te ontwikkelen en op zoek te gaan naar inspirerende praktijkvoorbeelden.

Er wordt o.a. voortgebouwd op de inzichten ontwikkeld in het project Zig-Zag, een project over het documenteren van kinderopvang geïnspireerd door de Noord-Italiaanse kinderopvang.

Beoogd resultaat

Een handleiding voor verantwoordelijken over het thema 'documenteren'; uitgave in 2009.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman, Caroline Boudry en Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord

Taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang

Doelstelling

In samenspraak met de sector en experts een visie ontwikkelen op taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang. Daarnaast willen we inspirerende praktijkvoorbeelden aan de sector ter beschikking stellen.

Proces

Kind en Gezin werkt aan een visietekst over taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang. VBJK werkt mee aan de ontwikkeling van deze visietekst. Deze visietekst zal via een focusgroep worden besproken met de sector en diverse experts op gebied van kinderopvang en taalontwikkeling van jonge kinderen. Op deze manier willen we voldoende draagvlak creëren.

Daarnaast zal er in samenwerking met VGC en Kind en Gezin een DVD worden ontwikkeld over taalstimulering in de kinderopvang. De DVD zal ingaan op de rol van de kinderopvang op vlak van taalontwikkeling en in het bijz. het verwerven van de Nederlandse taal.

Daarnaast zal de DVD concrete voorbeelden tonen hoe begeleiders in de kinderopvang te taalontwikkeling van jonge kinderen kunnen stimuleren. De DVD moet bruikbaar zijn in vorming en opleiding.

Beoogd resultaat

Een visietekst over taalbeleid en taalstimulering in de kinderopvang.

Een DVD over taalstimulering in de kinderopvang.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel en Jan Peeters

Financiering: VGC, partnerschapsakkoord

Begeleiding Vlaams proefproject in haalbaarheidsstudie over de terbeschikkingstelling van crèches voor de NMBS-holding

Doelstelling

VBJK is betrokken in het onderzoek naar de haalbaarheid van de oprichting van kinderdagverblijven door de NMBS. Samen met het Waalse CERE onderzoekt VBJK wat de mogelijkheden zijn voor de NMBS om hun reizigers en/of personeelsleden te voorzien van kinderopvang. In de loop van 2008 worden er twee proefprojecten opgericht. VBJK staat mee in voor het opvolgen van het Vlaamse proefproject.

Proces

De uitwerking van de proefprojecten hangt af van de resultaten van de eerste fase van de haalbaarheidsstudie, die momenteel nog loopt.

Projectverantwoordelijke: Katrien Van Laere

Projectuitvoerder: Katrien Van Laere

Financiering: CERE

Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel

Doelstelling

Initiatiefnemers ondersteunen bij het realiseren van nieuwe kinderopvangplaatsen

Proces

In 2007 keurde de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een "Kinderkribbenplan" goed. Het hoofddoel van het Plan bestaat eruit tegen 2009 de voorschoolse kinderopvang uit te breiden met 2600 plaatsen. In 2007 werd een oproep gelanceerd naar gemeenten, openbare instellingen en vzw's van gemeentelijk initiatief of in partnerschap met gemeenten, voor het indienen van een project met het oog op het creëren van nieuwe opvangplaatsen. In nauw overleg met de VGC staat VBJK in voor de ondersteuning van de projecten die onder de verantwoordelijkheid vallen van Kind & Gezin. Tot nog toe waren er geen kandidaturen van Nederlandstalige initiatiefnemers. De VGC zal in 2008 bijkomende initiatieven nemen om alsnog projecten op te starten voor de uitbreiding van de Nederlandstalige kinderopvang.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerder: Katrien Van Laere

Financiering: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Oprichting nieuwe buitenschoolse opvang via netwerken in Brussel

Doelstelling

Ontwikkeling van grootstedelijke modellen voor de buitenschoolse kinderopvang

Proces

In 2002-2003 voerde VBJK in Brussel het XYZ-project uit, in opdracht van het VGC. In dit project werd er buitenschoolse opvang uitgebouwd via netwerking: KIK en Buiteling.

In 2008-2009 zal er een nieuw project worden uitgevoerd met de bedoeling deze vorm van buitenschoolse opvang in een grootstedelijke context verder te ontwikkelen.

Er zal eerst een evaluatie worden gemaakt van de huidige buitenschoolse opvang via netwerken: waar staan we?, wat werkt?, wat zijn de knelpunten? Vervolgens zal er in samenwerking met het VGC een inspiratiedag worden georganiseerd waar de bevindingen uit de evaluatie worden besproken en ideeën kunnen worden uitgewisseld voor de verdere ontwikkeling van buitenschoolse opvang via netwerken. Deze inspiratiedag zal zich richten op initiatiefnemers BKO, maar eveneens op de belendende sectoren (brede school, jeugdwerk, ...).

Daarnaast zullen er twee nieuwe initiatieven worden opgestart en begeleid. De begeleiding zal zich vnl. richten op de samenwerking met belendende sectoren en het buurtgericht werken.

Ten slotte zal er opnieuw overleg gepleegd worden met Kind en Gezin over de structurele verankering van buitenschoolse opvang via netwerken.

Beoogd resultaat

- evaluatierapport over de huidige buitenschoolse opvang via netwerken
- inspiratiedag voor initiatiefnemers BKO over evaluatierapport
- 2 nieuwe initiatieven buitenschoolse opvang via netwerken

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Katrien Van Laere

Financiering: VGC

Artikels VBJK op website

Doelstelling

Vlot toegankelijk maken van beschikbare informatie over kwaliteit in de kinderopvang

Proces

Kind en Gezin wil op haar website meer thematische informatie aanbieden in de vorm van pdf-brochures. VBJK zal met Kind en Gezin bekijken hoe het hier een bijdrage aan kan leveren. VBJK ontwikkelt een nieuwe website; Kind en Gezin wordt hier ook bij betrokken. In dit kader zal er worden onderzocht hoe er goede links kunnen gelegd worden tussen de website van Kind en Gezin en de website van VBJK.

Beoogd resultaat

Thematische informatie over kwaliteit in de kinderopvang is vlot beschikbaar op de website van VBJK; via links wordt er doorverwezen naar andere organisaties met expertise over bepaalde thema's. Creatie van links tussen de website van Kind en Gezin en de website van VBJK.

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Mieke Bruggeman, Benedikte Van Eeghem

Financiering: partnerschapsakkoord

2. 2. Over het omgaan met diversiteit

VBJK werkt actief mee aan het vorm geven van het diversiteitsbeleid dat Kind en Gezin van 2005 tot 2010 wil ontwikkelen.

Studievoormiddag over inclusie

Doelstelling

Begin 2007 kwam de handleiding 'Inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte' uit. Tijdens de provinciale vormingsdagen over ouderparticipatie georganiseerd door Kind en Gezin konden de verantwoordelijken van kinderopvanginitiatieven kennis maken met de diversiteitsvisie die hierin wordt voorgesteld. Sindsdien ontving VBJK vele positieve reacties op de handleiding, vaak gekoppeld aan een vraag tot uitdieping van het thema in een studiedag. De studievoormiddag moet hieraan tegemoet komen. Te behandelen deelt thema's: diversiteitsvisie, pedagogische werking, bondgenootschap met ouders, samenwerken met externen.

Doelgroepen

Verantwoordelijken kinderopvanginitiatieven en begeleiders.

Proces

In voorjaar 2008 zal de studievoormiddag worden voorbereid. Kinderdagverblijven en IBO's die ervaring opbouwden in het werken met kinderen met een specifieke zorgbehoefte zullen worden betrokken bij het organiseren van de workshops. Daarnaast zal VBJK op zoek gaan naar getuigenissen van begeleiders, ouders en therapeuten.

Beoogd resultaat

Een studievoormiddag tijdens najaar 2008

Projectverantwoordelijken en uitvoerders: Veerle Vervaeke i.s.m. Kind en Gezin

Financiering: partnerschapsakkoord

Vertaling Handleiding Inclusie

Doelstelling

De Vlaamse know-how over inclusie in de kinderopvang dissemineren in de Franse opleiding *éducateur jeunes enfants* en in de *crèches parentales*.

Proces

Vertaling van handleiding Inclusie naar het Frans op aanvraag van partners uit DECET-netwerk.

Beoogd resultaat

Uitgave in 2008 door Le Furet (Frankrijk).

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerder: Mieke Bruggeman

Financiering: Le Furet, ACEPP en Stad Lyon.

Uitwerken en concretiseren van het voorliggende kwaliteitskader voor de lokale diensten buurtgerichte kinderopvang

Doelstelling

Verder uitwerken van de Handleiding 'Kwaliteitskader voor lokale diensten buurtgerichte kinderopvang' en disseminatie.

Proces

Eind 2007, begin 2008 worden de vier basisteksten van de handleiding over buurt-, ouder-, personeel- en kindbeleid voorgelegd aan focusgroepen van geïnteresseerde kinderdagverblijven in de verschillende Vlaamse provincies. Hun aanvullingen, commentaren en voorbeelden van *good practice* worden opgenomen in de uiteindelijke versie.

Er worden per onderdeel inspirerende vragenlijsten opgenomen en uitgetest.

VBJK verzorgt de redactie van een inleidend kader over historiek, kindbeeld en visie voor lokale diensten buurtgerichte kinderopvang.

De eerste belangrijke disseminatie vindt plaats op het slotcongres van *ecce ama!*, waar de handleiding zal verspreid worden, samen met de DECET-brochure 'Gelijkwaardigheid en respect voor diversiteit: zin verlenen aan praktijk', die de leidraad vormde voor de ontwikkeling van de handleiding.

Beoogd resultaat

Een handleiding voor kwaliteit in lokale diensten buurtgerichte kinderopvang met zelfreflectie-instrument.

Projectverantwoordelijke VOP *ecce ama!*: Els Mertens

Verantwoordelijke VBJK: Veerle Vervaet, Katrien Van Laere en Renilde Claesen

Projectuitvoerders: Veerle Vervaet.

Financiering: partnerschapsakkoord, ESF-Equal, cofinanciering Vlaams Ontwikkelingspartnerschap van *ecce ama!*

Project Sociale functie van de Kinderopvang

Doelstelling

Het verbeteren van de toegankelijkheid van de Brusselse kinderopvang voor allochtone gezinnen en laaggeschoolde vrouwen. Door overleg in regionale werkgroepen zullen kinderdagverblijven hun eigen sociale functie verdiepen, in samenwerking en overleg met kinderdagverblijven en intermediairen uit de nabije omgeving. Daarnaast is het de bedoeling om andere, nog niet participerende kinderopvanginitiatieven te betrekken, waardoor het draagvlak voor het opnemen van de sociale functie vergroot.

Proces

In 2007 ontwikkelden de kinderdagverblijven van dit project een bewustzijn van de noodzaak om hun sociale functie te realiseren. Zij tekenden stappenplannen uit om dit te realiseren in hun beleid. In 2008 worden de bijeenkomsten voortgezet om ontstane samenwerkingsverbanden zowel te verdiepen als te verbreden. De kinderdagverblijven worden hiervoor regionaal samengebracht in kleinere clusters. Dergelijke lokale overlegplatformen kunnen structureel ingebed worden en maken een concreet niveau van afstemming en opnamebeleid mogelijk.

Verder ondersteunt VBJK de verantwoordelijken van kinderdagverblijven vraaggericht én themagericht bij het daadwerkelijk realiseren van hun sociale functie.

Beoogd resultaat

Een structureel overlegplatform tussen de kinderdagverblijven die werk willen maken van hun sociale functie en hun opnamebeleid willen aanpassen volgens sociale criteria.

Netwerking tussen intermediairen en kinderopvang ter bevordering van de toegankelijkheid en voor een wederzijdse afstemming van het opnamebeleid.

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaet
Projectuitvoerder: Veerle Vervaet, Caroline Boudry
Financiering: Federaal Impulsfonds en VGC

Handleiding voor verantwoordelijken over de sociale functie van kinderopvang

Doelstelling

Het uitbouwen van de sociale functie van de kinderopvang stimuleren door het verspreiden van de bestaande expertise inzake het realiseren van deze sociale functie.

Proces

De expertise ontwikkeld in het Brusselse project 'Bruggen bouwen' en de adhoc-werkgroep 'Sociale kinderopvang' en in de proefprojecten CKO bundelen in een inspirerende handleiding voor leidinggevenden in de kinderopvang.

Beoogd resultaat

Een handleiding voor verantwoordelijken over de sociale functie van de kinderopvang. Uitgave in augustus 2008, verspreiding op het CKO-congres.

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaet
Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman en Veerle Vervaet
Financiering: partnerschapsakkoord

Toeleiding van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang: verspreiding van de film Childcare Stories

Doelstelling

De mogelijkheden van kinderopvang voor ouders en kinderen beter bekend maken bij ouders met atypische behoeftes en kansengroepen (subdoelstelling 4 van ecce ama!)

Proces

Eind 2006 werd in het kader van subdoelstelling 4 van ecce ama! de film 'Childcare Stories' uitgegeven. Childcare Stories is een DVD die intermediairen (welzijnswerkers en personeelsleden van tewerkstellingsorganisaties) kan ondersteunen bij het toeleiden van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang.

Samen met andere partners van ecce ama! en Improving Childcare zal de film 'Childcare Stories' in 2008 verder bekend gemaakt worden bij deze intermediairen. Deze film past in het actieplan diversiteit van Kind en Gezin en de vernieuwing rond de CKO's en is een onderdeel van het transnationale luik van ecce ama!.

Beoogd resultaat

Een drietal regionale dagen voor intermediairen i.s.m. VDAB over het toeleiden van maatschappelijk kwetsbare ouders naar de kinderopvang

Projectverantwoordelijke: Renilde Claessen, Katrien Van Laere
Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman, Katrien Van Laere, Jan Peeters, Caroline Boudry, Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen
Financiering: ESF-Equal.

Mannen in de kinderopvang

Doelstelling

De opleidingen in het dag- en volwassenenonderwijs en de diensten voor jonge kinderen toegankelijker maken voor mannen en de participatie van vaders bevorderen.

Proces

Binnen de gendermainstreaming van het transnationaal samenwerkingsverband Equal en in de workpack Professionaliteit en diversiteit van het DECET-netwerk wordt een onderzoek opgezet naar factoren die beroepen in de kinderopvang genderneutraal kunnen maken. De samenwerking met het Europese Netwerk Men in Childcare en met Flora wordt verder gezet.

Er zal meegewerkt worden aan het organiseren van een congres over mannen in de kinderopvang in Luxemburg en er wordt ook een artikel voorbereid in een boek uitgegeven door Routledge in London.

Beoogd resultaat

- Eerste resultaten van de bevraging binnen DECET-workpack Professionaliteit en (gender)diversiteit
- Een artikel in het boek over professionaliteit en gender
- Congres in Luxemburg

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerder: ecce ama!, Flora (Katlijn Demuynck), DECET

Financiering: Bernard van Leer Foundation, ecce ama!.

Betrekken van vaders bij de werking van kinderopvangvoorzieningen

Doelstelling

De werking van de kinderopvang meer openstellen naar vaders.

Proces

Binnen ecce ama! werd een instrument uitgegeven dat kan worden gebruikt om de ouderwerking door te lichten. Het instrument maakt een onderscheid tussen de werking naar moeders en die naar vaders. Het instrument biedt ook tips om de vaderwerking te intensifiëren. In 2008 zal dit instrument via cursussen en evenementen verder bekend gemaakt worden. Dit instrument past in de nieuwe workpack van DECET, in de gendermeanstreaming van het ecce ama!-project en is een onderdeel van het transnationaal luik.

Beoogd resultaat

Het instrument verder bekend maken en verdelen.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerder: Pedagogische Begeleidingsdienst en andere partners binnen Equal, Caroline Boudry, Katlijn Demuynck (Flora)

Financiering: Bernard Van Leer Foundation, Equal

Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk

Vanaf januari 2007 loopt een nieuwe fase (2007-2009). Er werd een nieuwe structuur ingevoerd, een nieuwe coördinator gekozen (Peter Lee van CAF, Schotland) en nieuwe workpacks zijn opgezet. De vroegere Steeringgroup werd vervangen door de Strategic core group, waarin een vertegenwoordiger van elke partnerorganisatie zetelt. Er is ook een Permanent secretariat opgericht, gehuisvest in Brussel bij Kind en Gezin. Vanaf 2008 is DECET gestructureerd als vzw.

De nieuwe workpackthema's zijn professionalisering en diversiteit, ouderbetrokkenheid en luisteren naar kinderen.

professionalisering en diversiteit

Binnen het DECET-netwerk wordt een onderzoek opgezet naar de competenties die nodig zijn bij het omgaan met diversiteit in gezinnen. In elk land zullen 20 interviews worden afgenomen. De begeleiders die de boeiendste interviews geven, zullen daarna gefilmd worden. Deze interviews zullen dan de basis vormen van een didactisch pakket over omgaan met diversiteit bestemd voor de opleidingsinstituten en vormingscentra. VBJK zal de leiding van deze werkgroep overnemen vanaf mei 2008.

OUDERBETROKKENHEID

VBJK is niet direct betrokken bij dit project maar zal het van nabij volgen. De projecten hebben de bedoeling ouders als actieve burgers te laten functioneren en hun stem te laten horen op beleidsniveau. De Vlaamse en Franse partners zullen zich baseren op hun ervaringen met de UPP's (Universités Populaires de Parents). Dit is een methodiek die ouders uit minderheidsgroepen samenbrengt om vanuit hun context gezamenlijke interessepunten over opvoeding en ouderschap te bespreken. Samen met een academicus zetten ze de probleemstelling om in een methodologisch verantwoord onderzoeksopzet. De ouders voeren dan zelf het onderzoek uit en rapporteren hierover aan voorzieningen en het (lokale, regionale,...) beleid.

LUISTEREN NAAR KINDEREN

Ook in dit project is VBJK niet direct betrokken, maar in de laatste fase van het ontwikkelen van een instrument zal VBJK wel deelnemen.

Deze werkgroep zal het huidige wettelijk kader rond kinderrechten en de positie van kinderen in de maatschappij beschrijven en een tekst schrijven over de theoretische achtergrond, met name het kindbeeld en de invloed ervan op de sector van de kinderopvang. Deze teksten zullen gedragen zijn door alle landen van de werkgroep. Daarnaast komt er een instrument voor trainers om dit onderwerp gemakkelijker aan te pakken in opleidingen en trainingen.

Projectverantwoordelijke internationaal: Peter Lee (CAF Schotland)

Projectuitvoerder: Veerle Vervaeke i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

2. 3. Over opvoeden

Publicatie artikels over kinderopvang en opvoedingsondersteuning

Doelstelling

Debat stimuleren over de relatie tussen opvoedingsondersteuning en kinderopvang

Proces

Kinderopvang en opvoedingsondersteuning worden zowel vanuit het beleid als in de praktijk beschouwd als twee onderscheiden sectoren. Tegelijkertijd wordt er wel regelmatig naar de kinderopvang gekeken als plaats bij uitstek om ouders te ondersteunen. In 2007 werd een onderzoek afgerond over de vraag wanneer ouders zich door de kinderopvang gesteund voelen in hun rol als opvoeder en wanneer niet. Uit dit onderzoek bleek de kinderopvang vanuit het perspectief van ouders op verschillende vlakken belangrijke steun te bieden bij het opvoeden van kinderen (instrumentele steun, informatie, ontmoeting met andere ouders, enz.). Naar aanleiding van de bevindingen uit dit onderzoek werd een discussietekst over de relatie tussen opvoedingsondersteuning en kinderopvang geschreven. Twee vragen staan centraal in deze discussietekst: hoe ervaren ouders kinderopvang als steun bij het opvoeden van kinderen en hoe kan kinderopvang zijn 'opvoedingsondersteunende rol' versterken? Deze discussietekst werd en wordt in 2008 met diverse betrokkenen bediscussieerd. In 2008 zal VBJK hierover enkele artikels publiceren.

Beoogd resultaat

Artikels publiceren over de relatie opvoedingsondersteuning en kinderopvang.

Projectverantwoordelijke en uitvoering: Sandra Van der Mespel, Michel Vandenbroeck (UGent, Vakgroep Sociale Agogiek)

Projectfinanciering: partnerschapsakkoord

Publicatie artikels over 'Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders'

Doelstelling

Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders ondersteunen als vorm van opvoedingsondersteuning.

Proces

In 2007 voerde VBJK in samenwerking met UGent vakgroep Sociale Agogiek, en VCOK het project 'Opvoeden in Brussel' uit. Een van de acties in dit project was de voorbereiding van de opstart van twee ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. Daarnaast werd er een netwerk opgestart waarin initiatiefnemers van ontmoetingsplaatsen in Vlaanderen en lokale beleidsverantwoordelijken rond de tafel werden gebracht.

Tijdens deze twee projecten werd er expertise verzameld over ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. In 2008 wil VBJK deze expertise verspreiden via artikels in tijdschriften.

Beoogd resultaat

Artikels publiceren over ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman en Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord

3

EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG

KIDDO, het Pedagogisch Tijdschrift voor de kinderopvang

Doelstelling

Pedagogische visies, uitgangspunten en voorbeelden van goede praktijk laten doorstromen naar de begeleiders kinderopvang en andere medewerkers kinderopvang

Proces

Verschijnt in 2008 opnieuw 8 keer. De inhoud blijft grosso modo behouden, lay-out wordt lichtjes bijgestuurd. KIDDO behoudt de speelse look, maar de kleurvlakken worden kleiner gemaakt. De cover zal in 2008 de evolutie 'van baby tot tiener' volgen, met telkens een kind uit elke leeftijdscategorie op de cover, bij voorkeur in interactie met begeleid(st)er. Vlaanderen levert ook input voor een vernieuwd aanbod van muzikale activiteiten binnen de rubriek Okid(d)o. De nieuwsrubriek wordt gegroepeerd en gemarkeerd per regio (Nederland/Vlaanderen).

Beoogd resultaat

8 maal per jaar een tijdschrift uitgeven van 44 pagina's in full color.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoerders: Caroline Boudry, Karin Eeckhout, Jan Peeters, Mieke Bruggeman, Benedikte Van Eeghem, Veerle Vervaet

Financiering: redactionele uitgaven: SWP, lonen van de medewerkers: partnerschapsakkoord

KIDDO-kalender

Doelstelling

Creatieve ideeën en praktische tips aanreiken voor medewerkers kinderopvang, die ze kunnen toepassen in dagelijkse werking van het opvanginitiatief.

Proces

In 2007 werd voor de eerste maal een KIDDO-kalender uitgegeven. Deze kalender werd door Kind en Gezin verspreid.

In 2008 zal VBK de eerste uitgave evalueren en op basis hiervan het concept bijsturen.

Daarnaast zal ook de doelgroep worden herbekeken. De eerste uitgave bevatte vnl.

activiteiten voor de doelgroep 2 tot 4 jaar. Er is ook vraag naar een dergelijk product voor de allerjongsten en de schoolgaande kinderen .

Enmaal het concept is uitgewerkt, zal er in Nederland en België materiaal worden verzameld om in de kalender te verwerken. Daarnaast zullen verschillende partners worden betrokken (o.a. het Centrum voor Taal en Onderwijs in Leuven).

Beoogd resultaat

Een geïllustreerde scheurkalender met verschillende rubriekjes per week en weekend.

Projectverantwoordelijke: Sandra Van der Mespel, Benedikte Van Eeghem

Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel, Benedikte Van Eeghem, Jessica Kot (SWP)

Financiering: SWP, lonen van de medewerkers: partnerschapsakkoord

Children in Europe / Kinderen in Europa

Doelstelling

Communicatielijnen tussen de voorzieningen voor jonge kinderen in Europa verder uitbouwen.

Proces

VBJK zal twee nummers uitgegeven van Kinderen in Europa, één over kunst in de kinderopvang en één over professionalisme. In het nummer over kunst zal een bijdrage verschijnen van VBJK (Herwig Deweerdt). De *guest editor* van het nummer over professionaliteit is Jan Peeters.

VBJK zal trachten een duurzame samenwerking op te zetten met het Nederlandse netwerk 'Childcare International' en samen 5 nummers uitgeven van een gezamenlijk tijdschrift: twee of drie edities verzorgd door Kinderen in Europa en twee of drie door Childcare International. In samenwerking met de Nederlandse collega's zal getracht worden een uitgever voor dit blad te vinden. Hiervoor zal ondermeer contact opgenomen worden met de nieuwe uitgeverij van EGO, die vanuit het Centrum voor Ervaringsgericht leren zal worden opgestart.

Beoogd resultaat

Vijf uitgaven in 2008.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Mieke Bruggeman, Jan Peeters, Benedikte Van Eeghem.

Financiering: Bernard van Leer Foundation, lonen partnerschapsakkoord

4

ONDERWIJS EN OPLEIDING

Opleiding Begeleider Kinderopvang ondersteunen

Doelstelling

In samenwerking met Kind en Gezin en de onderwijspartners de inhoud van de opleiding Begeleider Kinderopvang beter afstellen op de noden van het werkveld

Proces

De opleidingsverstrekkers zullen uitgenodigd worden op het slotevenement van ecce ama! (eind april). De onderwijsdag zou daardoor uitgesteld worden naar 2009.

Beoogd resultaat

Onderwijsverstrekkers van het secundair beroepsonderwijs en van de hogescholen naar het slotevenement van ECCE AMA krijgen

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters en Geert Keersmaekers (K&G)

Financiering: ESF-EQUAL, Bernard van Leer Foundation, partnerschapsakkoord

De sociale functie van kinderopvang integreren in het vormings-, opleidings- en bijscholingsaanbod

Doelstelling

Aspecten die te maken hebben met de sociale functie van kinderopvang integreren in de opleidingen en trainingen

Proces

De ervaringen die werden opgedaan en de visies die werden uitgewerkt in de Buurt- en Nabijheidsdiensten en in andere projecten van VBJK, die alle te maken hebben met de sociale functie van kinderopvang, stroomlijnen en omzetten in opleidingsmodules via het Volwassenenonderwijs en de vormingsorganisaties die bijscholing aanbieden (postgraduaat, verantwoordelijke kinderopvang, Master Social Work, cursus Gezinspedagogiek, vormingsaanbod VCOK 2007-2008).

Beoogd resultaat

De vragenlijst 'beeldvorming over kinderopvang' wordt in januari en februari gebruikt om vormingen te screenen en komt dan ook op de ecce ama!-website. In april wordt de vragenlijst voorgesteld op het slotcongres ecce ama! (doelgroep onderwijs).

Vormingstraject leidinggevenden

- Het draaiboek van de vorming zal vanaf april 2008 te downloaden zijn van de website door geïnteresseerde vormingswerkers.
- De inhoud wordt, samen met de vragenlijst en het vormingstraject medewerkers, verwerkt tot een workshop voor onderwijs (slotcongres ecce ama!).
- De inhoud van de vorming zal geïntegreerd worden in de opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang (binnen nieuwe modulaire structuur, nieuwe opstart 2009).

Vormingstraject medewerkers

- Uitgeven van het boek en DVD 'Ontvlambare vingers'
 - Het draaiboek van de vorming zal vanaf de ecce ama!website te downloaden zijn door geïnteresseerde vormingswerkers (april 2008).
 - De inhoud wordt, samen met de vragenlijst en het vormingstraject leidinggevendenden, verwerkt tot een workshop voor onderwijs (slotcongres ecce ama!).
- Vorming over diversiteit van 80 uren ontworpen en georganiseerd .

Projectverantwoordelijke: Renilde Claesen, Katrien Van Laere, VOP ecce ama!: Dirk Brants

Projectuitvoerder: Dirk Brants, Renilde Claesen

Financiering: partnerschapsakkoord, ESF-Equal, cofinanciering VOP

Een eigentijds opleidingsinstrument voor onthaalouders

Doelstelling

Onthaalouders beter voorbereiden op hun complexe taak via het ontwikkelen van vormingsmaterialen die nauw aansluiten bij de praktijk van het soort opvang dat zij verzorgen. Dit opleidingsinstrument heeft tot doel de professionalisering van de opvang in gezinsverband te ondersteunen en moet tevens bijdragen tot het verbeteren van de kwaliteit van dit soort opvang.

Proces

Binnen het ecce ama!-project wordt een eigentijds opleidingsinstrument ontwikkeld voor onthaalouders. Dit opleidingsinstrument gaat uit van het competentieprofiel van onthaalouders en maakt gebruik van een mix van leervormen, m.n. individuele begeleiding, interactieve groepsopleiding en on-line leren. Eind april 2008 zal het opleidingsinstrument en de bijhorende handleiding voor de lesgevers klaar zijn. In april-mei wordt het volledige opleidingsinstrument volledig uitgetest. Op basis van de testing wordt het opleidingsinstrument in juni afgewerkt.

Daarnaast zal eind april de ICT-introductie cursus voor onthaalouders afgewerkt zijn en zal er een selectieinstrument en training voor dienstverantwoordelijken voor handen zijn.

Deze nieuwe opleidingsinstrumenten worden voorgesteld op het slotcongres.

Samen met de sector wordt onderzocht op welke manier de nieuwe opleidingsinstrumenten kunnen worden geïmplementeerd.

Daarnaast worden voorbereidende stappen genomen om een nieuw project op te starten waarin het werkplekleren voor onthaalouders wordt uitgewerkt. Dit is een nieuw project, maar zal in de toekomst wel moeten aansluiten bij het opleidingsinstrument dat in het ecce ama!-project werd ontwikkeld.

Beoogd resultaat

Het opleidingsinstrument voor onthaalouders is afgewerkt en geïmplementeerd. Er werden voorbereidende stappen gezet voor een nieuw project omtrent werkplekleren.

Projectverantwoordelijken: Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen

Projectuitvoerders: Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen, Sylvie Demeyer

Financiering: partnerschapsakkoord, ESF-Equal, cofinanciering VOP

Kinderopvang in het Hoger Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Hoger Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang.

Proces

Postgraduaatsopleidingen ondersteunen

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Jan Peeters, Sandra Van der Mespel, Renilde Claesen

Financiering: partnerschapsakkoord

Kinderopvang in het Universitair Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Universitair Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang en zodat kinderopvang erkend raakt als onderzoeksterrein.

Proces

De vakgroep Sociale Agogiek heeft een vak 'Kinderzorg' ingeschreven in het leerplan van de 'Master Social Work'. Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o. m. Gezinspedagogiek en Professionaliteit aan de UGent) en door een bijdrage te leveren aan het handboek voor historische pedagogiek, dat gebruikt wordt aan de KULeuven, de VUBrussel en de UGent.

Beoogd effect

Het vak Kinderzorg wordt voor de vierde maal gegeven in 2008.

Projectverantwoordelijke: Michel Vandenbroeck

Projectuitvoerder: Michel Vandenbroeck

Financiering: Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek

5

ONDERZOEK

Europees onderzoek: Kwaliteitscriteria inzake omgaan met diversiteit

Doelstelling

Het definiëren van kwaliteitscriteria met focus op gelijkwaardigheid en respect voor diversiteit. Deze criteria willen een kader scheppen en richting geven voor acties in de kinderopvang.

Proces

De brochure 'Making Sense of Good Practice' wordt vertaald naar de talen van alle meewerkende partners. In een volgende fase zal deze brochure worden aangevuld met een praktische gebruiksinstructie zodat ze bruikbaar is in vorming, supervisie, intervisie, e.d. Deze gebruiksinstructie wordt dit jaar ontwikkeld.

Beoogd resultaat

Ontwikkeling van een gebruiksinstructie in 2008.

Projectverantwoordelijke: Regine Schallenberg (internationaal)

Projectuitvoerder: : Veerle Vervaeke i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

Europees onderzoek: Een internationaal perspectief op professionaliteit in de kinderopvang in Vlaanderen

Doelstelling

Het proces van toenemende professionalisering en een aantal modellen van professionaliteit in diverse Europese landen bestuderen om zo de evoluties in eigen land beter te kunnen begeleiden.

Proces

Sinds de jaren zeventig is er in Vlaanderen vanuit de sector en vanuit de academische wereld een roep om de kinderopvangberoepen te professionaliseren (Baekelmans, 1994). Maar deze noodzakelijke professionalisering heeft zich tot op heden niet doorgezet.

De massale instroom van vrouwen zonder opleiding sinds eind de jaren zeventig heeft diplomaveisten als het belangrijkste criterium voor professionaliteit naar de achtergrond verwezen, maar ondertussen hebben ouders en begeleiders op het veld gezocht naar een invulling van wat professionaliteit in kinderopvangberoepen inhoudt. Aan de andere kant wordt er van kinderopvangmedewerkers steeds meer gevraagd. Zowel de ouders als het

beleid (Kwaliteitsdecreet) stellen immers steeds hogere eisen aan de kwaliteit van de opvang, en er zijn een aantal klachten van ouders, vooral over opvang waarvoor er geen verplichte kwalificatievereisten zijn.

Vanuit de Universiteit Gent werden sinds 1979 actieonderzoeken opgezet die tot doel hadden samen met praktijkmensen en ouders te zoeken naar professionaliteit voor de beroepen kinderopvang. De onderzoeksvraag is na te gaan welke vorm van professionaliteit de zorg voor jonge kinderen nodig heeft en hoe op basis van enerzijds ervaringen uit deze actieonderzoeken en anderzijds uit voorbeelden van *good practice* uit voornamelijk Europese landen met professionaliteit in de Vlaamse kinderopvang kan worden omgegaan.

Beoogd resultaat

Dit onderzoek wordt in maart 2008 afgerond en er zullen verschillende publicaties over dit thema verschijnen in het Nederlands en het Engels. De onderzoeksresultaten zullen ook naar voor gebracht worden op het slotevenement van *ecce ama!*.

Projectverantwoordelijke en uitvoerders: Jan Peeters, Prof. Maria De Bie en transnationale partners.

Projectfinanciering: Equal, Vakgroep Sociale Agogiek Universiteit Gent, Bernard van Leer Foundation.

Onderzoek naar modellen in de buitenschoolse kinderopvang

Doelstelling

Een overzicht geven van hoe buitenschoolse opvang in andere Europese landen is georganiseerd, met de bedoeling de beleidsbeslissingen in de Vlaamse buitenschoolse opvang te ondersteunen.

Proces

Voor dit onderzoek zal VBJK gebruik maken van de methodologie die is aangewend in het Europees onderzoek naar professionalisering. Er wordt een samenwerking opgezet met ENSAC, de Europese vereniging voor buitenschoolse opvang.

Beoogd resultaat

Rapport over modellen van buitenschoolse opvang in Europese lidstaten.

Projectverantwoordelijke: Jan Peeters

Projectuitvoerder(s): Jan Peeters en Karin Eeckhout

Projectfinanciering: partnerschapsakkoord